

15-26

SZÍNHÁZI ÉLET

SZERKESZTI:

INCZE SÁNDOR

1919.

15. szám.

Galafrés Elza

az Operaház új tagja

ára 1K.50.

Goth Sándor
szava a Millenniumi emlék előtt

Révész és Biro felv.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

kotta-melléklettel

Budapesten és vidéken
Negyedévre . . 24.—K

Egyes szám ára:

Budapesten és
vidéken . . K 1.50

SZINHÁZI ÉLET

SZINHÁZI, IRODALMI ÉS
MŰVÉSZETI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGELHirdetések
mm.-sora 3 koronaSzerkesztőség
Erzsébet-körút 24
Telefon: József 129-35Kiadóhivatal
Erzsébet-körút 29
Telefon: József 121-72A jegypénztár száma:
Telefon: József 121-73

MI TŰNIK EL?

Irtá: KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

A régi könyveket gyakran jegyzetekkel kell kísélni, mert a korok és erkölcsök változása folytán egyes szakások érthetlenné válnak az olvasó számára. Így olvassuk Dantét, kit a skolasztikus bölcsélet ismerete nélkül nem tudunk egészen élvezni, a latin és görög klaszikusokat, kik — túl a meg nem rendülő irodalmi értékeiken — egy rommá vált világot idéznek elénk és olyan társadalmi jelenségekre céloznak, kiknek ma már az emléke se él, csak a történelmet buvárló tanárok könyveiben.

Multkor egy magyar regényt lapozgattam, melyet 1913-ban irtak. Ebben a következő mondatokat leltem: „Hajnal felé bement egy kávéházba, megvacsorázott és elszívott egy szivart.” Itt kissé megállapodtam és mosolyogtam azon, hogy ez a mondat, melyet egyik kartársam irt, hat év mulva már zavaróan hat rám. Hozzászóltam, tudniillik, hogy a kávéházakban záróra van, éjfélkor, tíz vagy kilenc órákor. A magyarító, kortörténeti széljegyzetet magam szolgáltatam, aki még emlékeztem a régi kávéházak örökké égő tűzhelyeire és mindig fényes tükörablakaira, amelyek mögött sohase fúzik el a villany. Egy tizennégy éves aluszónak azonban, ki a háboru kitörésekor csak nyolc éves volt, már semmi támaszpontja sincs e mondat megértéséhez. Őnéki olyan idegen a békebeli társadalom, akár a skolasztikus bölcsélet vagy a latin és görög klasszicizmus.

A háboru pedig semmi gyökerig ható változást nem hozott a társadalmi rendben. Alatta a régi szabályok szerint

folyt az élet. Hiszen a háboru ősi, szokott megrázkódtatása a régi korszak, mégis számtalan új alakot, eddig ismeretlen szokást teremtett. Képzeld el, hogy mikor majd nemcsak az élet felülete inog, de alapjaiban hánytorg fel és végre teljes kiépítettségében valósul meg a tiszta erkölcsökön nyugvó kommunista állam, micsoda emberek keletkeznek — a munkásnak hány ezer, eddig ismeretlen fajtája — és a megújított világ milyen hidegleglős ámulattal tekint vissza a régre, mely idegenebb, különösebb, érthetlenebb lesz a számára a forradalmas átalakulás után, 2000-ben, mint számunkra a római, vagy görög kor 1919-ben. Valóban ez az új társadalom egy nemzedék letűnével már csak széljegyzetek, magyarító utbaigazitások segítségével élvezheti a tegnapi irodalmat, mely a problémái révén nagyobb részt tárgytalanná válik. Ha régi szindarabokat adnak elő, akkor kísérteteket bolygatnak, rémeket zaklatnak, szellemeket idéznek.

Majdnem minden tragédia és vígjáték családi. Sóca a családban székel, ebből a kisebb közösségben, mely a nagyobb közösséggel szemben fölveszi a lét-harcot, a „struggle for life“-t, melyet az új emberiség a mai gyilkos és megsemmisítő formájában többé nem ismer. Egy ügyvéd jön ki a színpadra, kinek mult hónapban zsiros pörei voltak és a hősnő, jóságos és előrelátó szülei engedelmével most már hajlandó házasságra lépni vele, mert „az életük biztosítva van.” Mennyire csodálkozik ezen a jeleneten a jövő. Mindenek-

előtt nem ismeri fel az ügyvédet. Csak a műveltebbek tudják majd, hogy egykor ilyen foglalkozású emberek is éltek a föld hátán, de ők se értik meg ennek a boldogtalan társadalomnak a morálját, mely az élethez, a szerelemhez csak szerencse és ravaszkodás útján jutott. A kereskedő szintén ismeretlen lesz s a cseléd is, ki a bevezető jelenetben a butorokat porolva cicázik az inassal. A kövér püspök olyan különlegességgé válik, mint nekünk egy római néptribun. Hasonlóképpen eltűnik a régi-módi katona, az uralkodó osztálynak ez a jól fizetett, paszományos és aranyérmekkel kirakott gyilkosa, aki garázda kedvvel feszít s az utcai lány is, a bohócosan kifestett, szegény arcával, aki a mai szerelem torzképe.

Észre se vettük, hogy minden gondunk és drámáink a tulajdon körül forgott és az „enyém, tiéd, övé” problémáját feszegette. *Molière* „Fősvény”-ét és *Bernstein* „Tolvaj”-át aligha írják meg a jövőben. Se fősvény, se tolvaj

Jelenet a Vörös Katonanapról
(Révész és Biró felv.)

eddig nem lesz szegény, mert hála az új rendnek — se lesz, aki pincelakásban nyomorog és képtelen megélni a munkájából. *Gorki* „Éjjeli menedékhelye”-t úgy bámulják majd, mint az elmúlt gonosztevő társadalom képét és a hideg borsószik végig a nézők hátán, mint mikor mi a középkori elmeorvosokról olvasunk, mely tüzes fogókkal csipdeste és egy ladikban körbe forgatta az örülteket, hogy agyonkinozza és elszedítse őket, de nem győtitotta meg.

A költészet útja a kommunista államban nyilegyenes. Megszűnnek a „társadalmi problémák”, melyeket eddig a költők lelkiismerete tartott számon és átveszi tőlük az állam, mely egy pár rendelettel gyökeresen elintézi. Minden írás az igazi egyéniségé marad. A költő még finomabb anyaggal dolgozhat, mint eddig, azokkal az örökké tragikus kérdésekkel foglalkozik, melyeket semmiféle emberi ésszel nem oldhatunk meg.

A koldusokról pedig csak vigjátékok és bohózatot írnak. Mert a leendő koldus csak a munkátalan és henye lesz és az éhezése büntetés. A nézőtér csak nevetni tud rajta. Boldog társadalom, mely kacag az éhezőn s nem sir, mint a mult, mely nem akart segíteni.

FEDÁK SÁRI beszél a Vörös Katonanapon
(Müller Béla rajza)

Színésznők, színészek toboroztak

Gyönyörű napja volt vasárnap, április hatodikán, a megújhodott, a proletár Budapestnek. A vörös hadsereg toborzó zászlóittűzték ki fennen és büszkén, a vörös hadseregé volt aznap minden gondolat és minden szó. Politikus és színész, zenész és népszónok egy jelszót, egy akaratot hirdetett, a szó, a hang, az ábrázolás összes eszközeivel: — *Be a vörös hadseregbe!*

Délután két órára volt kitűzve az indulás a lánchidfőtől — ez volt a gyülekezőhely — de már a kora délelőtti órákban népes volt a tér felpántlikázott munkásságtól. Zenekarok — cigány és katonabandák — felváltva játszották a lelkesítő forradalmi dalokat. (Fritsaj és Szegő karmestereket sajnálattal nélkülöztük) itt dalárda énekelt, amott roham kerékpárosok röpiratok tizezeit szórták a nép közé.

Vége megérkeztek a színészek autói

és elindult a menet (másfél kilométer hosszú volt) az Andrassy utról, a Millenniumi emlék felé. De fontosabb gócpontokon, így az Opera előtt, az Oktogon téren meg kellett állniok és mindenütt elkeltt hangzania egy-egy lelkes beszédnek és szavalatnak. *Fedák Sári*, aki *Papp Jancsival* ült egy autón, alig győzte írni a *Vörös hadseregbe belépőknek* az autogrammokát.

Végre négy óra tájban kiért a menet a Millenniumi emlékhöz, ahol már akkor tengernyi nép hullámozott, az emléket környező szobrok és az azokat egybefoglaló építmények mind tele voltak hallgatósággal, a földre döntött *Mária Terézia*, *V. Ferdinánd* és a volt *Ferenc József* szobrok mint földszinti páholyok szerepeltek.

A tér közepén autóra épített miniatűr színpadot helyezett el a 32-sek színészgárdája. *Pogány József* népbiztos lépett elsőnek dobogójára, beszédén kétszázezer torok éljenzett zugón.

Az első verset, saját művét, zajos tet-

POGÁNY JÓZSEF beszél a Vörös Katonanapon

(Révész és Biró felv.)

zés mellett *Zsoldos Andor*, szavalta, címe: *A lánckovács — Beregi egy másik pódiumon Indulj fiam, a vörös hadseregbe* refrénü verset mondta el nagy hatással, *Hettyey Aranka* és *Góth Sándor* szavalatai után *Paulay Erzsi* aratott frenetikus sikert *Somlyó Zoltán* költeményével — címe: *Lépj be fiam, a vörös hadseregbe!*

Fehér Arthur Zsoldos Andor Vörös tavasz című költeményét mondta el nagy tetszést aratva. *Várad Aranka*, *Bayer Giza* hasonlóképen őszinte tapsokat arattak. Végül *Szamuely Tibor* és — orosz nyelven — *Justus Waldemár* mondtak lelkesítő beszédeket.

K. L.

Németi Ella

Fiatal énekesművészeknek rossz soruk volt eddig e hazában. Egyetlen Operaházunk csak egészen kivételesen szerződtetett zeneiskolából kikerülő énekeseket és akkor sem mindig a legtehetségesebbek közül, természetes következmény volt tehát, hogy a jóhangu növendék-

énekesek és énekesnők inkább a bonvivanti és szubretti szerepkörre pályáztak, mert operettet játszanak mindenütt, de ugyan hol énekelheti el egy ifju tenorista Lohegrint, vagy a végbizonyítványos drámai szoprán Erzsébetet? A proletár-diktatúra közoktatásügyi népbiztossága ezen a téren is reformálni akar és meggyőző, örvendetes példával bizonyítja, hogy reformáló szándéka komoly és céltudatos. A közoktatásügyi népbiztosság ösztöndíjas magánénekesnőnek szerződtette az Operaházhoz *Németi Ella* zeneakadémiai növendéket.

Az új operaházi tagnak kellemes és szép fejlődést ígérő mezzoszoprán hangja van, melyet *Sik* tanár vezetése tesz hajlékonyabbá, teltebbé a Zeneakadémián. *Németi Ella* neve még hangversenyek műsorán sem szerepelt, csak az intézet házi versenyein számolt be időnként a haladásáról. De mert megállapítható, hogy orgánuma értékes, zenei tudása komoly és bizonyos, hogy szép sikerek várnak rá az operaszínpadon, a közoktatásügyi népbiztosság megakarja adni a módot arra, hogy a fiatal énekesnő megszerezhesse a kellő színpadi gyakorlatot. Ez a helyes elv, melynek megvalósítása már régen elkelt volna nálunk!

....

PAULAY ERZSI szaval a Vörös Katonapanon

(Révész és Bíró fel)

Két Shaw-darab

Március 27-ike óta a népé, a dolgozó embermiliók Magyarországon az élet, eddig csak hazug tükörképe volt a színház, melyet a forradalmi kormányzótanács egyetlen rendelettel a proletár-kultúra szolgálatába állított. A forradalmi rendelkezés azonban igen természetesen nemcsak azt jelentette, hogy a színházak március nevezetes csütörtökétől kezdve a magyar tanácsköztársaság tulajdonába mentek át és jövedelmükkel gyarapítják az államvagyonot. A színházaknál nem annyira a bevétel kell az új államnak, mint inkább maga a színház, a színpad kulturanevelő eszköze, amellyel a dolgozó magyar népnek azt a részét akarja az új kormány a kulturális fejlődés magasabb fokára emelni, amely eddig el volt zárva minden ilyen fejlődési lehetőségtől. E magasrendű, nagyjelentőségű célnak természetesen nem felelhetek meg a színházak eddigi műsordarabjai, melyeket a mindenkori konjunktúra állított be a játékrendbe. Meg kellett változtatni lassan, fokozatosan, de céltudatosan a színházak ugynevezett programját és az új rezsim harmadik hetére ime értékes, komoly darabokat játszának a pesti színházakban.

Különös jelenség, hogy a proletár-kultúra szolgálatába állított színház új korszakának első idejében Shaw Bernhard sok minden más szerzőt. G. B. S., ahogyan az angolok röviden George Bernhard Shaw-t nevezik, dominálja színházaink műsorát. A Vígyszínház a múlt héten elevenítette fel az elmés, szatirikus brit író legköltoőbb művét, a „Candida“-t, most pedig a Magyar Színház adja elő ismét Shaw két legjellegzetesebb művét, az „Orvosok“-at és a „Warrenné mestersége“-t.

Az „Orvosok“ a legigazibb Shaw-darab. Maró szatira a társadalom jötevő smokkjairól, kegyetlenségig menő guny az orvos tudományos nagyképűségéről és emberi, gyarló mivoltáról. A darab hőse Dubedat Jennifer, egy tehetséges, fiatal, de halálosan beteg festőművész viruló szépségű felesége. A férj tüdővész, a kór utolsó stádiumában küzd az életért, de az asszony szépségével, szeretetreméltóságával segítségül nyeri meg London leghíresebb orvosait. A doktor urak csakhamar rájönnek, hogy Dubedat, a halálraitelt piktor közönséges csaló, erkölcstelen fráter, aki Shaw Bernhard tanainak hive és sorra „megvágja“ orvosait. Az asszony természetesen minderről nem tud semmit, férje különös magaviseletét a zseni megnyilatkozása-

SZAMUELLY TIBOR beszél a Vörös Katonánapon.

(Révész és Biró felv.)

sainak tekinti és imádja a festőt. Sir Colenso Ridgeon tüdővészellenes szérumot fedezett fel és azt hiszi, hogy Dubedatnál sikeresen alkalmazná, de szanatóriumában már csupán egy beteg számára van hely. Jennifer pedig veszedelmesen csinos és ha férje a szanatóriumba kerül, még utóbb nem is lesz özvegyé. Ridgeon tehát inkább egyik beteg kollégáját veszi fel szanatóriumába, a festőt pedig rábizza Bennington orvosra, aki a Ridgeon-féle szérummal szerencsésen meg is öli a szerencsétlent.

Jennifer most már özvegy lett, de Ridgeon reményei távolról sem akarnak teljeseedsébe menni. Az asszony kizárólag férje emlékének él, kiállítást rendez hátrahagyott műveiből és könyvet is ír róla. A kiállításon találkozik a szép fiatal asszony Ridgeonnal, aki nagy meglepetéssel hallja, hogy Jennifer már nem özvegy. A kitünő orvosnak egyetlen vigasza, hogy végeredményben önzetlenül lett a festő gyilkosa.

Mint minden Shaw-darab, az „Orvosok” is csupa szellemes szatira, csipős guny, finom párbeszéd és kétélű aforizma. A szavak, a friss párbeszédek mögött azonban mélységes filozófia van, egy új világbölcselet, amelynek egyik legérdekesebb képviselője Shaw Bernhard.

— Két dolog van — mondja az „Orvosok” egyik szereplője — ami körül hiba lehet minden embernél. Az egyik egy váltó, a másik egy asszony. Amíg az ember nem tudja, vajjon e két pontban egészséges-e valaki, semmit sem tud róla.

Ez G. B. S. filozófiája.

Megkapó, hatásos dráma a „Warrenné mestersége” című színmű is. Shaw mesteri kézzel markol bele az emberi társadalom legsötétebb rejtelseibe, hogy nagyszerű drámát állítson belőle színpadra. Warrenné dugszagú asszony, de mocsok és szenny tapad minden aranyához: leánykereskedéssel foglalkozik. Egyetlen leánya, a finom, gyengéd Vivie, mit sem tud anyja bűnös mesterségéről. Gondos nevelésben részesült, szeretetben nőtt fel és bizakodva tekint a jövő elé. Két udvarlója van, Frank, egy tiszteles kissé könnyelmű fia és Croft báró. Frank a gazdag, szép leány pénzét áhitja, Croft azonban közönséges gazember, aki részes Warrenné üzleteiben és e révén több jogot formál Vivie kezére. Hogy célhoz érjen, nem átalja elmondani a fiatal leánynak, milyen mestersége van az anyjának és honnan ered a pénz, amely gondtalan megélhetést biztosít számukra.

A szörnyű leleplezés azonban egészen más

VÁRADY ARANKA szaval a Vörös Katonánapon.

(Révész és Biró felv.)

hatást vált ki, mint amilyent Croft remélt. Vivie borzadva utasítja el a sötétlelkű férfi ajánlatát. Anyjának még csak meg tudná bocsátani a multat, de hogy még most is folytatja szörnyű mesteriségét, csupa nyereségvágyból, kincs-szomból, ezt nem bírta elviselni. Vivie elmenekül a szülői háztól és két keze munkájából akar megélni. Ha Frank igazán szereti, eljön utána, bárhol is van. A megtört leánynak azonban még egy csalódást kell elszenvednie. Megtudja, hogy a férfi, akit őszintén és igazán szeretett, csupán a pénzére vágyott és most, hogy szegény, tudni sem akar többé róla. Vivie keserűen mosolyog. Egyszerre megismeri az életet, a férfiakat és büszkén, egyedül indul neki az új életnek.

A Magyar Színház gondos előkészülettel, művészi beállításban hozza színre mindkét Shaw-darabot, melyekkel már a multban is nagy és értékes sikereket aratott. Különösen érdekes a „Warrené mesterisége“ előadása, melyben a színház legjobb erői vesznek részt. *Forrai Róza* Warrené szerepében nyújt jellegzetes alakítást, *Törzs Jenő* pedig mint Frank jut különös és szokatlan szerephez. Vivie szerepében *Kasics Eszter*, a színház fiatal és tehet-

séges tagja jut értékes feladathoz, Croft szerepét pedig *Vágó Béla* játssza.

A Shaw-darabok kétségkívül komoly és tanulmányos művészi szórakoztatást fognak nyújtani a Magyar Színház új közönségének, de nem hinnők, hogy csalódunk, mikor azt állítjuk, hogy a régi színházi közönség is nagyon szívesen veszi majd a műsor komoly, nivós megújítását.

Hegyi Rózsi

a Magyar Nemzeti Operaház új drámai szoprán-énekesnője. Tanulmányait Budapesten végezte, több hangversenyen lépett fel szép sikerrel, azután külföldön működött és a legutóbbi időben a charlottenburgi Deutsches Opernhaus-nak volt tagja. Az októberi forradalom kitörésével hazaérkezett és a mult héten tartott próba-éneklés után az Operaház tagjai sorába szerződtették.

Tóth Ede Lantos néven színészkedett a vidéken.

FEHÉR ARTHUR szaval a Vörös Katonanapon

(Révész és Baró felv.)

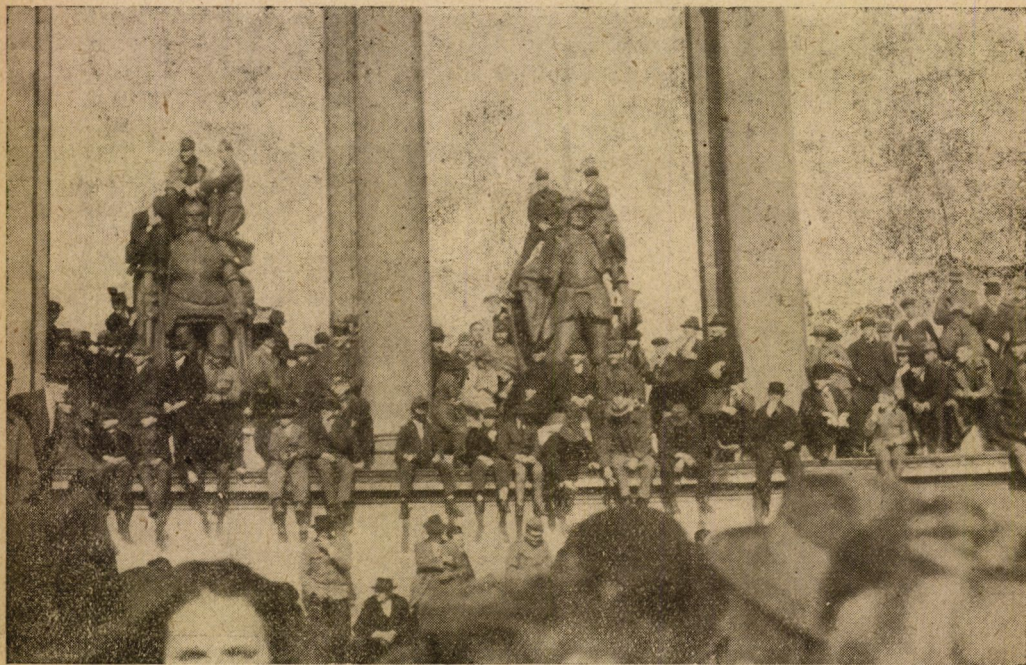
Galafrés Elza

Rége, ha operaházi szerződésekről hallott az ember, önkénytelen gyanakodással tette fel magában a kérdést, vajjon miért, kinek az ajánlatára, kinek a segítségével szerződtek a szóban forgó illetőt. A színházi szerződéseknél ez a kinos és kellemetlen mellékszövegje tegnaptól mára megszűnt. A proletárdiktatura a nép, a dolgozó munkásság kulturájának szolgálatába állította egész fejlett színházi felkészültségüket és a közoktatásügyi népbiztosságot, melynek hatásköre alá a színházi ügyek tartoznak, megalkuvást nem tűrő lelkiismeretességgel gondoskodik arról, hogy színházainknál minden a népért és az igazi, nemes művészet szempontjából történjék. A műsorokról eltűntek a profit-szindarabok, a kapitalista színpad korcs-termékei, hogy a helyüket olyan értékes színművek foglalják el, melyek hivatottabbak a színház igazi, tiszta kulturális feladatainak megvalósítására és ezzel egyidejűleg megszűnik az a rut régi rendszer is, hogy egy énekesnőt csak azért szerződtesse valamilyik színházhoz, mert egy „méltóságos ur“ ajánlotta.

A proletárdiktatura uralma alatt, nevezetes

színház-történelmi dátum lesz ez, az első új szerződése az Operaháznál történtek. Több kitűnő, fiatal és szép fejlődést ígérő énekes mellett az Operaház tagjainak sorába került *Galafrés Elza* asszony is, a nagyírú és kiváló német drámai művésznő. E sorok olvasói előtt sem a nevét, sem a kvalitásait nem kell felfedezni. Hiszen minden színházlátogató emlékezhetik azokra a nevezetes operaházi estékre, amelyeken ez a nagytehetségű művésznő mint vendég *Dohnányi* Ernő „Pierrette fátyola“ című pantomimjének főszerepét és *Wormser* bájos némajátékát, „A tékozló fiú“-t játszotta. A szerződés hírére legfeljebb meglepődhet az ember, hogy ez még csak most következett be, holott már régen megtörténhetett volna. A mimikai szerepkörre az Operaháznak nincs művésznője, magántáncosnői pedig akár milyen kitűnő piroutteket tudnak csinálni, sokkal inkább táncosnők, semhogy mimikai művésznők is lehetnének.

Galafrés Elza operaházi vendégszereplései után, szinte természetesen, kellett volna a szerződésnek bekövetkeznie, annál is inkább, mert a művésznő időközben állandó budapesti lakossá lett és térje, *Dohnányi* Ernő oldalán

Hunyadi János és Mátyás király szobránál a Vörös Katonánapon

(Révész és Bíró felv.)

ezt az országot választotta második hazájául. Egy gyönyörű forradalomból a Magyar Tanácsköztársaságnak kellett megszületnie, hogy a dolgozó Dohnányi munkára vágyó felesége is megkaphassa a teljes lehetőséget a dolgozáshoz, művészi terveinek megvalósításához. Végeredményében pedig be fog igazolódni, hogy nem is annyira Galafrés Elzának volt szüksége az Operaházra, mint inkább megfordítva. A pantomim-művészet reneszánsza várható ettől a szerencsés szerződtetéstől.

Miben áll ennek az érdekes művész-asszony-nak művészete? Csupa zenére lendülő csodálatosan kifejező gesztus, végtelen finom, hihetetlenül részletező arcjáték. Drámai színjátszása a bécsi Deutsches Volkstheater színpadán és Reinhardt híres berlini színházaiban, a Deutsches Theaterben és a Kammerspieleiben edződött tökéletessé, a taglejtéseknek zenére való átvitelét az az ösztönös, mély muzsikalitása könnyíti meg számára, amely érdekes intellektualitásnak eredője. Az a jelenet, amelyben a tékozló fiu levelet ír vagy az, amelyikben Pierrette kedvesétől visszaérkezik a nászi ünnepélyre, felejthetetlen emlékek azok számára, akik ezeket a produkciókat láthatták.

Mit akar látni a közönség?

A Színházi Élet körkérdése

A proletárkultura színházaiban új darabokat játszanak, illetve régi darabokat vesznek elő, melyek egykor nem kellettek az egykori közönségnek. Szóhoz jutnak írók, akiket a kapitalista közönség nem akart akceptálni, akiknek darabjai alig pár előadást értek meg, mert nem voltak kedvesek a régi rend urainak. Nem volt öröm számukra az igazságot, életük hű tükkrét látni a színpadon. Sok ilyen darabot adtak egyszerűen a multban, még több ilyen darab nem is jutott színpadra, csak könyv alakban jelent meg.

A közoktatásügyi népbiztosság rendeletére most új műsor van a színházakban, egy sereg új darabot már játszanak. De úgy érezzük, sok olyan darab van, mely alkalmas volna arra, hogy az új közönség lássa, gyönyörködjön benne, tapsoljon neki. És a színházi ügyek hivatott intézőinek nagy segítségére lehet a közönség, mely látta a darabokat vagy olvasta azokat. Azonkívül a legvilágítottabbak Budapesten éppen a proletárok.

Hozzájuk fordulunk és általában mindenkinek, aki szolgálja a proletárkulturát: *mit akar látni a közönség?* Azt hisszük, a beérkező tömeges válaszok egy sereg érdekes ötletet vetnek felszínre, melyből tanulságai lesznek mindenkinek és haszna a proletárkulturának.

SZABADOS SÁNDOR
közoktatásügyi népbiztos

(Major karrikatúrája.)

SZAMUELY TIBOR
közoktatásügyi népbiztos

(Major karrikatúrája.)

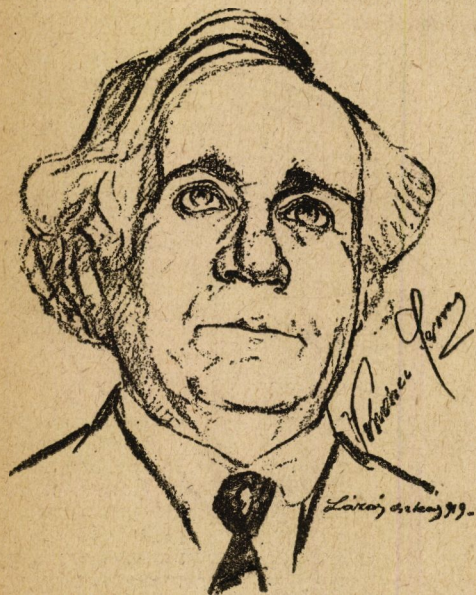

Fehér Anna

Gárdonyi Géza darabja a Magyar Színházban

A jövő héten egyformán irodalmi és színházi eseménye Gárdonyi Géza „Fehér Anna” című háromfelvonásos színművének előadása a Magyar Színházban. Az egri remetének, „A bor” zamatos szavú költőjének ez a darabja tizennégy évvel ezelőtt, 1905 november 24-én került bemutatásra a Király Színházban, ahol már magában véve az, hogy operett helyett kivételesen drámai művet mutattak be, a legnagyobb színházi szenzáció volt akkoriban. De az esemény rendkívüliségét hatványozta erősen az a körülmény, hogy a címszerepet Fedák Sári játszotta, kinek ez volt első drámai alakítása, sőt Gárdonyi egyenesen az ő számára írta, amint mondani szokás, testére szabta Fehér Anna megrázó tragikumú szerepét.

A proletárkultura szolgálatába állított Magyar Színház most feleleveníti Gárdonyi Géza tizennégyéves darabját, ezt a romantikus proletárdramát, melynek betyárok, lóköltők, falusi leányok, virtuosus legények a hősei, a magyar falu, a kendőzetlen vidék a színhelye. A darab a drámai izgalmak tömegébe visz be mindjárt a kezdetén. Statárium van a faluban, ahol a szende és ártatlan Fehér Anna éppen kézfogóját tartja Dömötörrel, a falu egyik derék

VENDREI FERENC

Vigszínház — Candida

(Lázár rajza.)

legényével. Fehér Anna bátyja, László zavartalan boldogságot akar biztosítani a fiataloknak, mindenáron ki akarja kerekíteni huga hozományát és elhatározza, hogy éjjel — ezuttal utoljára — lovat lop. A lókötés haditervét megbeszéli cimboráival, Bodóval és Tószegivel, akikkel egy szekrényen át elszökik a mulatságról, de szerencsétlenségére egyenesen a csendőrök karjai közé fut.

Fehér Lászlót elfogják és azonnal ítélkeznek fölötte. Sulyosbitja a helyzetet, hogy a babája, Mancsi, akinek megsértette hűségát, ellene vall, pedig csak egy szavába került volna, hogy megmentse. Lacit bizony halálra itéli a statárium értelmében és senki sem adna már az életéért egy fél petákot sem. Fehér Anna még reménykedik. Felkeresi a főbíró, Horváth Miklóst és könyörög a bátyja életéért, fölkinálja érte a hozományát is, de a bíró akárcsak Scarpia, csak abban az esetben akarja teljesíteni a kérést, ha Anna az övé lesz. A szende, szép Fehér Anna, magyar lány és nem olyan veszedelmesen szenvedélyes, mint Sardou tragikus hősnője. Nem keres kiutat, nem gondolkodik, az ő küldetése csak Laci megmentése és megadóan, fehér mártírként eleget tesz Horváth aljas feltételének.

A bíró azonban egészen következetes Scarpia utánzásában: Fehér Lászlót mégis csak kivégzik. A meggyalázott leány most már az isteni bosszualás megtestesülése. Kést ragad és leszurja megrontóját, azután félig eszévesztve, riadtan rohan el.

Gárdonyi Géza betyár történetének ez a rövid foglalata. A darab annakidején nagy sikert aratott, mély hatást keltett és megszerzte Fedák Sári számára az első drámai diadalt.

Volt a tizennégy év előtti bemutatónak még egy nevezetessége: Mancsit, Fehér László kedvesének szerepét Medgyaszay Vilma játszotta. A szombati reprizen a címszerepet természetesen megint Fedák Sári fogja játszani és így a repríz már ebből a szempontból is rendkívül érdekesnek ígérkezik. Az első kísérlet óta Fedák Sári diadalmasan járta meg a drámai színjátszás magas iskoláját és most művész fejlődésének teljességében fogja régi szerepét újra eljátszani. A partnere Fehér László szerepében Virányi Sándor lesz, a szolgabíró Vágó Béla játssza, Mancsi szerepében pedig Oláh Böke lép Medgyaszay Vilma örökébe. A darab reprízét Vajda László készíti elő nagy szeretettel és ambícióval.

Micsey Józsa

Több új taggal együtt az Operaházhoz szerződött a közoktatásügyi népbiztosság *Micsey Józsa*t is. A fiatal énekesnőről csak keveset tudnak itthon, a nyilvánosság előtt, az operaházi próbaéneklést kivéve még nem szerepelt, csupán az ismeretes róla, hogy énektanulmányait a híres Prüwernél végezte Boroszlóban. Ez adatoknál kétségkívül érdekesebb az a tény, hogy *Micsey Józsa* protekcióval került az Operaházhoz, ami annál is inkább meglepő, mert a proletár-diktatura tudvalevőleg törölte fogalomtárából a bourgeois-időknék e rut és megáltalós érvényesülési módszerét.

Az ifjú énekesnőnél azonban a protekciónak egy egészen különös fajtája szerepelt. *Micsey Józsa*t a Hadigondozó Hivatal ajánlotta az Operaház figyelmébe. Annak a csengő szopránhangnak a tulajdonosa, amely nemsokára az Operaház színpadán fog felhangzani, a háboru alatt egy nem szokatlan, de énekesnőnél ebben a korban mégis ritkább társadalmi lépést követett el: férjhez ment. A huszonhatéves

férjnek kevéssel az esküvő után váratlanul és minden szép terv ellenére be kellett vonulnia. A harctérre került és visszajött mint teljesen rokkant, munkaképtelen ember. Hivatását nem folytathatja, állásba nem mehet és jövő sorsára nézve a Hadigondozó Hivataltól kért tanácsot. A hivatal az asszonnyal lépett érintkezésbe és az ügy referense a tárgyalások során véletlenül tudta meg, hogy a rokkant katonára felesége iskolázott énekesnő. Trafik, újságárús bódé helyett tehát egy levelet kapott *Micsey Józsa* az Operaház vezetőségéhez. A levélben azt kérte a Hadigondozó, hallgassák meg a fiatal asszony énekét és ha tud valamit alkalmazzák. A próbaéneklés a legteltesebb sikerrel járt és *Micsey Józsa* ma már az Operaház tagja. Ez a „*diadalmasszony*”-ról szóló igaz történet pedig azt bizonyítja, hogy a Magyar Tanácsköztársaság kormánya nem csak a művészi érdekeket viseli komolyan a szívében, hanem a legigazabb módon váltja valóra a szociális gondoskodás alapelveit, melyeket a proletárnépünk eddig csak frázisokban, hallokból ismert.

Carusoné

Leányálmok netovábbja: nagy tenorista hitvesévé lenni. Egy inomarcu, fiatal amerikai leány még ennél is többet ért el, a legnagyobb tenorista felesége lett. *Enrico Caruso*, a bel canto ma él legkiválóbb mestere, a műnyáron vette nőül New-Yorkban miss *Dorothy Benjamin Park Benjamin*, sokszor milliómos leányát. A fiatal pár egészen a legutóbbi időig New-Yorkban élt, ahol *Caruso* nehéz és sok aranyénekelte a Metropolitan-Operahouseban, nemrég azonban bucsut mondtak az Újvilágban és most hajóznak át vé Európába, *Caruso* hazájába. A kapitalista énekes és kapitalizmus egyik amerikai fejedelmének leánya könnyen új világot találhatnak a réhelyén és meglepetéssel tapasztalhatják, hogy a dollár és varázsereje ideát megszünt és ha van valami mi jött, az nem annyira *Carusoné* hozománya, mint inkább az a nemes érc, ami nagy énekes torkában van. Ez esetben tehát a milliómos leány csinált jó partit,

A mozi jövője

Írta: FORRÓ PÁL

Sietek megnyugtani a mozi minden barátját, hogy a mozigyárak és színházak állami üzembe és tulajdonba való vétele egyáltalában nem jelenti azt, hogy ezentul unalmas, érdektelen „hivatal” szagu filmeket fog a magyar film-piac gyártani. Teljesen ellenkezőleg. A kommunizmus nem letörője, hanem lelkes harcosa minden igazi művészetnek és így a filmgyártás terén is első jelszava: művészien szépet és érdekeset nyujtani! A gyárak ezentul is kizárólag irodalmi és művészi célokkal íródott filmeket fognak gyártani mint eddig, sőt fokozottabb mértékben, mert hiszen a termelés összpontosítása és a művészi erők gazdaságosabb kihasználása folytán olyan nagyarányu és intenziv termelés várható, mely messze felül fogja mulni az eddigi produkciót. Az összes

DR. IHÁSZ ALADÁR †

Hétfőn délután temették nagy részvét mellett dr. *Ihász Aladárt*, — *Ihász Aladár*, a Király Színház és *Ihász Lajos*, a Medgyaszay Színház tagjának édesapját — aki ügyvéd volt, író és sok éven át a *Magyarország* helyettes szerkesztője. Lirai költő volt a *Javából* és igazi bohém, a szó legnemesebb értelmében Régi barátai: *Barta Miklós*, *Holló Lajos* és *Fesztly Árpád* sorra elhunytak mellőle, ő volt az utolsó, aki szintén elköltözött. 61 évet élt.

mozigyárak máris üzemben vannak, gazdag munkaprogrammal, kiváló rendezőkkel és művészekkel indulnak az új évadnak, mely a mozi szakmában tudvalevőleg tavasztól őszig tart.

Ne ijedjünk meg a propaganda ritmektől. Nem hadikölcsön plakátok ezek. Mi a propagandát nem a ríktó színekben és szavak harsogásában keressük, hanem az eszme erejében és a szemléltetésben. A propaganda film is csak művészi értékű és irodalmi formába öltöztetett film lehet, melynél a propaganda csak abban nyilvánul, hogy a néző szemé előtt pereg le a régi társadalom proletár nyomorusága és az új társadalom megújódása, az elnyomottak felszabadulása.

Egy pillanatra sem téveszti szem előtt a mozi mostani vezetősége, hogy a film világkereskedelmi cikk és nemzetközi piacnak készül és hogy ezen a piacon csak a művészi színvonal biztosíthat termelésünknek kelendőséget.

A mai magyar filmtermelés élén *Paulik Béla* politikai biztos áll, kinek munkakedvtől duzzadó ereje, fáradhatatlan energiája ugyszólván órák alatt teremtette meg azt a csodát, hogy a filmgyárak több ezer munkása zavartalanul folytathatta munkáját.

Megoldást nyer végre a moziszinészek [sokat vajudó ügye is. *Mattyasovszky Ilona* hónapok óta buzgólkodott már, hogy a különböző nehézségeket eloszlassa és egyelőre mindenestre elérte azt, hogy mindenki, aki hivatás-szerűen üzte a filmjátszást, beléphet a moziszinészek szakszervezetébe, mely ezidőszert az országos színész szakszervezettel karöltve működik.

A dramaturgiai osztály meglepően gazdag értékes anyagot bocsátott a rendezők rendelkezésére és a forradalmi kormányzótanács, mely felismerte film kulturális és financiaális jelentőségét, bőkezűen gondoskodott arról, hogy a filmek elkészítésének tökéletességét anyagi okok ne zavarhassák. A képek éppen olyan gazdag díszletekkel, butorokkal, műkincsekkel lesznek ékesek mint eddig, sőt még különbekel, mert az arra illetékes tényezők múzeális és iparművészi értékű remeket bocsajtottak a filmgyárak rendelkezésére, hogy azokat filmen is megörökítsék.

„A játékszin legjobb iskolája a nyelvmivelésnek s ami több, gyönyörködtetve jobbitja az erkölcsöt”.

...

A Fővárosi Orfeum új műsora

A Fővárosi Orfeum szombaton mutatta be nagy érdeklődés mellett áprilisi műsorát, mely az ugynevezett vidám műsorok tipikus képét mutatta. Könnyed ötletek, kedves tréfák és sok kacagás jellemzi az új programot, mely kiválóan alkalmas egy este gondtalan vidámságban való eltöltésére.

A szokásos darabot ezuttal *Harmath Imre* ültette át magyar nyelvre sok ötlettel és viccel igyekezve azt felfrissíteni. *Gyárfás Dezső*, jellegzetes áltolmács figurája; *Ferenczy*, mint szobapincér; *Mezey Ilonka* a szobalány; *Hollós Terus* és *Bálint Béla* egy fiatal házaspár szerepében és *Viola Giza*, mint szállodatulajdonosnő egyaránt kitűnőek voltak. Külön érdekessége volt a darabnak *Hunyadi Emil* nagyszerű kabinetalakítása, aki egy öreg angolt játszott szenzáziósan. A rendezés *Sik Rezső* szakavatottságát igazolta.

A magánszámok közül kétségkívül *Gyárfás Dezső* aratta egy táncos kupléval a legnagyobb sikert. *Szenes Andor* és *Hajós Károly* irták a nagyszerű számot, melyet a bemutatón a kö-

zönség négyszer ismételtetett meg. *Hollós Terus* „Világ proletárijai, egyesüljetek“ címen egy forradalmi dalt adott elő és frenetikus tapsokat aratott vele. Magánszámokat még *Hunyadi Emil* és *Balogh Böske* énekeltek kedvesen és közvetlenül.

A varietészámok közül kimagaslott *Dermora* szenzációs, meztlábbon lejtett kigyótánca és a *Balásie* csoport, melynek nagyszerű produkciói nagyon tetszettek a közönségnek. A műsort *Szepessy & Alam* tánckettőse és *Mercedes* nyújtóműtárványai egészítették ki, kik megérdemelték a kapott tapsokat.

A MAI SZÍNHÁZ. Vidéki paraszttanács jött fel valami hivatalos ügyben Pestre és a tanács egyik színházkedvelő tagja jegyet váltott a Nemzeti Színházba. A vidéki földmives délután felszállt a villamosra és aztán nagy flegmával olvasni kezdte a Vörös Ujságot. Olvasmányából csak akkor riadt fel, amikor a ka'auz a viteldíjat kérte tőle.

— Elvtárs, — szól a földmives — adjék nekem egy jegyet a Népszínházhoz.

A kalauz megpödrölte bajuszát, aztán büszkén válaszolt:

— Akkor adok magának egy körutazási jegyet. Ma ugyanis minden színház — népszínház.

VIDA — FERENCZY — MEZEY — GYÁRFÁS — NAGY — HUNYADI — BÁLINT;
Fővárosi Orfeum: A tolmács.

(Alexy felvétele.)

Régi operettek

Régi operettek rég elfelejtett melódiai csendülnek fel e héten Budapest két színházában. Az Offenbach utáni idők legjelentősebb operett-szerzőinek, Planquettenek és Hervének egy-egy művét elevenítette fel a Király Színház és a Budapesti Színház. Offenbach, Planquette, Hervé, Lecoq az operett klasszikusai, azok, ami Mozart, Verdi, Wagner az operában, ők fognak most zenélni operettszínházainkban divatos keringős, one stepes profit-muzsikuskok helyett.

A konjunktura-darabok eltűntek a színházakból. A Magyar Tanácsköztársaság kormányának egyetlen rendelete elegendő volt ahhoz, hogy színházainkat felszabadítsa a kapitalista-kultúra lidércnyomása alól. Uj világ születik a régi helyén és az új világ teljességéhez tartozik, hogy a való élet csillogó mása, a színház is más legyen, mint az eddigi volt. Az új proletár-közönségnek, amely most több joggal foglal helyet a piros zsöllyéken, mint az eddigi dologtalan kapitalista-publikum, nem lehet már beadni azokat az ostobaságokat, amelyet „modern operett” elnevezéssel rontották az izlést és növelték az egészségtelen erotikájú primadonna-kultuszt. Nem lehet örökkön-örökké ostoba arisztokraták csufolódásain, álromantikus és invenciótlan operettmeséken szórakozni. A proletár-diktatura a művésztől is olyan őszinteséget követel, amilyen őszintén tesz és cselekszik ő maga is és addig, amíg akadnak szerzők, akik ezt az őszinte hangot megtanulják, beleélik magukat a gyökerestől megváltozott idők frazeológiájába, vissza kell menekülni a régiekhez, a múlt század nagy művészeihez.

Planquette, Hervé még őszinte volt. Nem antiémekekre dolgoztak, nem primadonnáknak írtak szerepeket, hanem csak a tiszta művészetet tartották szem előtt és művészetükkel önkénytelenül teremtették a primadonnákat.

Clairville és Gabet romantikus története, a Cornevillei harangokról kétségkívül naiv macsisé, de kedves és behizelgően szeretetreméltó benne minden figura. És Planquette melódiai frissen, kecsesen kelnek újra életre, hiszen meg sem halhattak, csak szavukat veszítették a modern nagy lármájában. Hallgassák csak kérem Serpolette kedves csicsérgését, Gáspár apó nélabus danáját, Germaine nótázását. Hallgassák meg a finom keringőket, melyek selyempélesen szállnak fel a zenekarból! Észreveszik, ugye, hogy a patina nem elavultságot, hanem klasszicizmust jelent. „A cornevillei ha-

rangok“-nál, ez a muzsika üde és fiatal sok évtizedes multja után is.

A magyar operettjátás aranykorának emléke fűződik Planquette operettjéhez. Blaháné és Pálmay Ilka művészete népszerűsítette nálunk Serpolette alakját és a régi Népszínház legforróbb estéi voltak, amelyeken ez és a többi francia operett színre került. A Király Színház szeretettel és lelkes megértéssel tette magáévá a közoktatásügyi népbiztosság rendelkezését és oly szereposztásban hozta színre „A cornevillei harangok“-at, amely méltán vetélkedik a diadalmas multtal. Serpolette szerepét most B. Kosáry Emma éneкли, játssza, hangbeli és játékbeli kvalitásának teljességével. Szépsége, graciozitása és frissen csengő éneke adják meg elsősorban a repriz artisztikus értékét és megállás, ez a sok évtizedes operett nagyobb „sláger” lesz, mint akármilyen modern szerzemény. Germaine ellentétes hangulatu meg személyesítője R. Lábás Juci, akit méltán érhet minden dicséret és elismerés ezuttal is és őszinte hódolat jár ki az előadás minden férfiszereplőjének, Király Ernőnek, Rátkai Mártonnak, Latabár Árpádnak, Nádor Jenőnek és Hajnalnak is.

Régi operettet elevenített fel a Budapesti Színház is, ahol a régi Népszínház aranykorának másik nevezetes darabja, a *Nebántsvirág* került előadásra. A „Lili” komponistájának, Hervé-nek ez a műve az Offenbach utáni idők egyik legkiválóbb operett-terméke és patinája, mely alatt a melódiák frissesége illatozik, klasszikussá teszi, mint a hetvenes-nyolcvanas évek minden nevezetesebb francia operettjét, Bródy István, a Budapesti Színházban működő Margit Színház agilis igazgatója stílusos beállításról gondoskodott és kitűnő előadást produkált. Mamzellé Nitouche hires szerepében Della Donna Eugénia énekével, játékaival egyaránt vonzó jelenség, Nyárai Antal pedig már magában véve is klasszikus nyereség egy klasszikus operettben. Nagyon jók és helyénvalók a többiek, Horti Sándor, B. Kovács és Bellák is és ugy látszik, bekövetkezik a változott időkben az, amire még álomban sem gondolt volna senki: egy régi, régi opereti varázslatos zenéje telt házakat csinál az ilyenmihez nem szokott Budapesti Színházban is.

A Nemzeti Színház első francia-nyelvű előadása 1840 április 11-én volt, melyen Egressy Gábor jutalmára a „Fiatalférj” című vígjáték került színre. („Jelenkor” közlése)

Strindberg, Ibsen s a hideg észak
 Más költői szólnak ma a színpadon,
 S nézdd csak,
 A szivekben mégis meleg van nagyon.

„Nem igazság,
 Hogy a művészi ügyeket
 Balázs Béla intézi és Kassák,
 A régi jó időkért be kár!”
 Vajjon egy tehetséges ifju költő sóhajt így,
 Vagy egy irigy
 Pekár?

Szakits
 Kis időt már ma,

S hallgasd meg az Operába,
 Milyen nagy művésznő Babits.

Nem is oly régen,
 Sokszor bizony kérem
 Kíváncsi szemet meresztve,
 A publikum csak egymást gukkerezte
 A nézőtéren.

E közönségért szívem nem vérzik,
 Idegen voltunk én ésők,
 Most végre az uj nézők
 A darabot s a játékot nézik.

(lengyelke).

AZ ORSZÁGOS MAGYAR ZENÉSZSZÖ-
 VETSÉG kebelében megalakult a karmesterek
 szakszervezete, Márkus Dezső, a Városi Színház
 karnagyának elnöklele alatt. A szakszervezet
 felhívja az összes színházi (varieté) karmes-
 tereket, hogy amennyiben még nem tagjai a
 szervezetnek, azonnal jelentkezzenek felvételre
 (Vörösmarty-utca 15., II. em.) a szakszervezet
 hivatalos helyiségében.

ARANYLAKODALOM
 a 29. honvédgálogezred színházának előadása.

Maga csak tudja

INTIM PISTA, hogyan ünneplik meg az idén május elsejét?

— Olyan ünnepség lesz, amelyent még nem látott ez a végre boldog és igazán ujjongó Budapest. Hajnaltól-hajnalig fog tartani az igazi vidámság, a dolgozók most végre őszintén ünnepelhetnek Szovjet-Magyarország fővárosában. Egy nagy bizottság dolgozik a nagy ünnep előkészítésén. Annyit már elárulhatok, hogy Budapest összes színésznői és színészei talpon lesznek, mozgósítva vannak május elsejére. De mozgósítva vannak az írók, ujságírók, zeneszerzők is, az egész szellemi proletáriátus lázas örömmel készülődik, hogy gyönyörűen emlékeztessé avassa az idej proletárünnepet.

— Nagyszerű lesz. Ott voltunk a vörös katona-napon és tapsoltunk Zsazsának.

— Vagy huszszerezred magukkal. Fedák olyan boldog volt, mint talán még soha. Örömmel mesélte, hogy életében nem volt nagyobb sikere, mint a múlt vasárnapi toborzáson.

— Szavalt vagy énekelt?

— Dehogyan: beszélt. Nagyszerű „beszédet” intézet a hatalmas tömeghez, mely mindenáron hallani kívánta. Egyetlen egy mondatot mondott csak, de ennek leirhatatlan hatása volt, percekig zugott utána az éljen és a taps.

— Mit tud még valami ujságot?

— A pesti író és művészvilágnak, mely a világot járta, külön öröme a bajor tanácsköztársaság kikiáltása. Bródy Sándor, Feiks Jenő, Feiks Alfréd és a többiek, akik hosszabb időt töltöttek Münchenben, jó ismerősei Mühsamnak, a bajor forradalmi kormányzótanács fejének. Sokat jártak a társaságába és nagy élvezettel hallgatták tanításait.

— Mi újat hoz a kommunista színház?

— Mindenekelőtt a nyárra két szabad színpadot Budapestnek. A kapitalista színházi vállalkozók nem mertek belefogni a szabad-színpad vállalkozásba, félték az ingyen nézőktől, no meg az időjárástól, az

esőtől, amely elmoshatta volna az előadást. Most végre a művészet a fontos és ennek köszönhető, hogy két szabad színpad is lesz Pesten. Az egyik a Margitszigeten, ahol a Szentivánéji álom kerül színre, a másik a volt Hadiparkban, ahol a Csongor és Tündét adják. Biztosan ott lesznek mind a két bemutatón.

— Mi van a betegeinkkel?

— Gomba már teljesen egészséges, színházba is jár, de egyelőre csak a nézőtérre. Harsányi Zsolt is annyira jól érzi magát, hogy már látogatókat fogadhat a Pajorban. Makay Margit is jobban van.

— Hát beteg volt?

— Igen. Súlyos influenzája volt, nem játszhatta Marikát a Liliomban. Most már ő is jól van és nemsokára újra tapsolhatnak neki.

— No és még egy érdekes ujság, még valakinek tapsolhatunk újra.

— Ugyan kinek?

— Lenkeffy Icának. Hosszas könyörgésre végre megengedte az ura, hogy föllépjön, az Apolló Kabaré szerződtette és mindjárt nagyszerű szerepet kapott, az új műsorban már fellép, táncol és énekel.

Babits Vilma

Az Operaház új tagjainak sorában Babits Vilmát nem kell már felfedezni e színházunk közönsége számára. A fiatal énekesnő a pestiek szeme láttára és füle hallatára fejlődött igazi, nagy művésznővé.

A múlt héten az Operaház szerződtetési célból vendégszereplésre kérte fel Babits Vilma a koloratura irodalmának legnevezetesebb és egyik legkényesebb szerepét énekelte: az Éj királynőjének pártiját Mozart Varázsfuvolájában. A vendégszereplés a legteljesebb sikerrel járt. A fiatal művésznő minden transzponálás nélkül győzte a lehetetlen magasságokat, hangja frissen és lágyan szállott fel a merész fejhangokra, melyek ép oly tisztaságban csillognak, mint középhangjai.

A vendégszereplés természetes eredménye volt, hogy az Operaház tagjai sorába szerződtette Babits Vilmát, akire sok siker és komoly munka vár ezen a helyen. Mind a kettőhöz meg van benne minden alapfeltétel.

A tavasz, urak!...

A csillagászati igazságokat egyáltalán nem respektáló huszonegyes játékosokkal szemben örömmel és boldogan állapítom meg, hogy a hosszú tél után itt a tavasz, itt a tavasz. (A huszonegyezők szerint tudniillik a tél után nem a tavasz következik, hanem a zwickli). Az arrogáns kis orgonabokrok, úgy mütogatják felpattanó rügyecskéjüket, mint a vádlijukkal kérkedő kis masamódlányok.

Milyen szépen sütött például tegnap a nap! Aransugarakat vert, lövelt a forradalmi Buda-

pestre és én a kettős tavasz hajnalán nekivágtam a ligetnek. Így szoktam mindig. Ha érzem közeledni a nagyszerű megújodást, sietek ki, ki a Weingruber felé. A boldog gyermekálmok Eldorádója éppen úgy csábít ma, mint husz évvel azelőtt, amikor a rajzpapír árán váltottam be Fisch bácsi varieté színházába.

Milyen szédülten hallgattam a műsort, a nagyszerű Vidra Irént, a mikor énekelte:

— Jaj, az urak milyen rosszak, mindjárt cunára gondolnak . . .

A milleniumi oszlopcsoportból éppen Lipót császár szobrát emelték le hatalmas lánczok és csuszatófák segítségével. Az egyik elvtárs a nyakán ült az elárvult Habsburgnak. Huzták lefelé az öreget. Nem akart jönni. Önkéntelenül dudolni kezdtem a régi Steinhardt-nótát:

— Lipót, Lipi, mondja már meg, mi történt magával? De Lipót nagyon főzve lehetett a kilakoltatástól, mert egyáltalán nem válaszolt. A hidon túl idegesen siettem befelé, befelé, a ringlik és kikiáltók világába. Már a Széchenyi-fürdő táján erőben morajlik. Biztosan sokan vannak. Az utat természetesen gazdagon szegélyezik a dohánytárusító katonák.

— Uraaak, a finom albán, a török, uraak . . . Ezt hallja az ember lépten-nyomon. A cigaretták éppen olyan rosszak, mint a Rákóczi-uti főüzletben, de vevő ennek dacára bőven akad. Régi képek sorozata következik. Katonák és kedves vidám háztartási alkalmazottak átfont karral. A különbség csak az, hogy ledőlnek a válaszfalak, a bakák, huszárok, fuvvázerek és szanitécek között, most már valamennyi vörös katona. Frissek, csinosak, öntudatosak, vidámak és szerelmesek, nagyon szerelmesek.

A ligeti főtca előtt fogad az első új attrakció, a Wilson-áruház. Egy széles asztalon szortírozott vegyes holmi. Mögötte egy felpánt-

likázott rokkant-katona szorgoskodik és verselve árusít.

Urak, ide figyelni, im e szép zsebnotesz,
Hozzá levélpapír a lev. lap. képletos,
Töltőtoll, ceruza kékes meg veres,
Históriát is adva hosszut, érdekest.

Gyönyörű tenor hangja itt leesik. — Az egész három korona.

És azután újra tenorban.

Urak, ide figyelni . . .

Bámulatos gyorsan állítja essze a kollekciót
s a bakák hanyat-homlok vásárolnak.

Egy kedves katona közbekiált :

— Nem vagyunk urak !

Az amerikai árus nem zavartatja magát.
Izomrándulás nélkül folytatja :

— Elvtársak, ide figyelni, im e szép zsebnotesz . . .

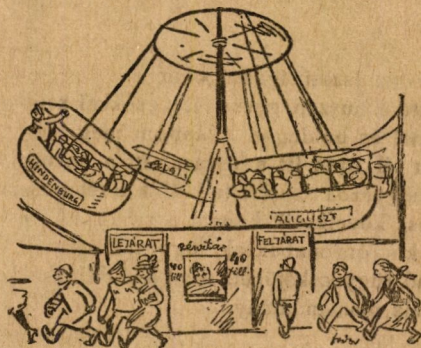
Néhány lépésre van a ringli. Az ezeregy éj mesékből ideugrott lovakon és stilizált autókon a Marik és Julisok, a régi, régi habitúék, a tőlük megszokott biztonsággal, vörös katona fedezet mellett röpiülnek az álmok világába. A büszke faangyal kevélyen pengeti az autó mögött a festett lantot.

— Mért tartja oly magasan az orrát ez az angyal? — kérdem a hintást.

— Ez még burzsuj — angyal kérem, majd leszokik róla, — mondja kacsintva.

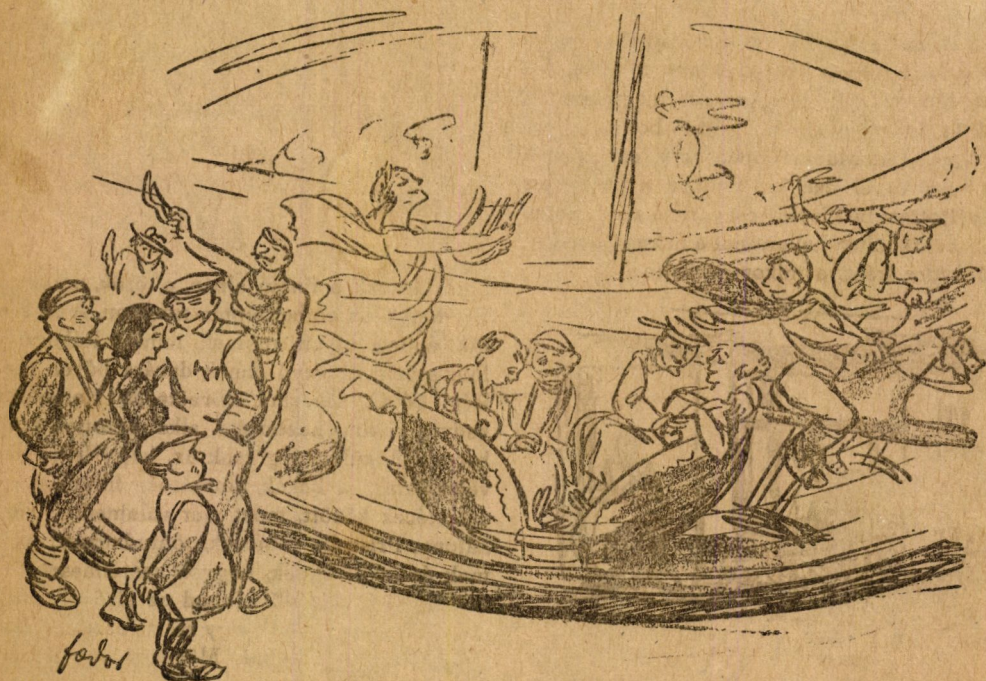
Vége az öt percnak, megáll a ringli. Kivülről fájdalmas ének szűrődik be.

Két tiv éves kölyök dalolja a nagyszerű Zer-kowiczokat : Bözsi, ne sirjon, csalódní fáj. Fogynak, kelnek a dalok, a nóták, hogyné, hisz mindegyik oly jól hagyja magát énekelni.

Közben megindul a Zeppelin körhinta. A hajon nevein már nyomott hagyott a forradalom; az Augusztá hajót Augusztára, Hindenburgot, Hundenbürgre keresztelték.

Alig lehet mozogni az uton. Különösen a Pálma-erdő titka előtt torpan meg a közönség. Itt látható azonkívül *Prinzess Anetta*, az utolsó hercegnő, aki egész ifjan, kezek és lábak nélkül „jött a világra“ és dacára ennek, ír, olvas és kézimunkál. Pinkó és Bunkó, a két szomorú

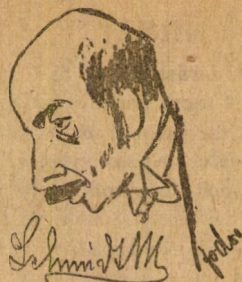

kórikus, vidítja az összecsendült érdeklődőket. Vicceket mondanak s tartóztatják a vitéz elvtársakat, miglen kis kosárban meg nem jelenik:

— Anetta Prinzessa, urrak, a villág csodája, orvos professzorok nagy rejtéje . . .

Gondtalan, friss a liget, az ember újra születik a sok vidámság, a sok drága, egyszerű és kedves ember között. Érti, hogy milyen szép az élet, érti, hogy a mulatság mindenkinek szól és érti, hogy igazán egyenlők vagyunk. Kritikátlan szeretettel mulat a közönség. Mellet-

— Ugyan, mit szekirozza a szegény embert! — dűnyög az orra alatt, hát reggel óta volt ideje lefonyadni.

A tulsó oldalon a gondolatolvasó, Nemo, csábitja a tavaszi örvendőket. Gyönyörű idő van. A limonádébódé előtt óriási keletje van a friss italnak. Természetesen a vörös szín a domináló. Iszunk valamennyien. A kísérő katonák egyike megszólal.

— Már megengedi elvtárs, de én fizetem, azután vidáman folytatja:

— Menjünk be Jancsi bohóchoz, befizetek a művész uraknak.

tem rajzol Fodor, pokoli gyorsasággal, megható a derék proletárok őszinte tisztelete az alkotás iránt. Kidülledt szemekkel figyelik a kezejárását, ahogy a vonalokból kifermálódnak az alakok. Már van is egy kis udvarunk. Néhány katona, egy civil és egy csinos legény. Vidáman csatlakoznak hozzánk. Az egyik katona meghatottan mondja Fodornak.

-- Milyen ügyes az elvtárs, sok pénzt kereshet. A szomszédban ibolyát árul Fáni néni, a ligetnek huszonöt éves butordarabja. Egy kissé fonyadt a virág.

— Ezek még békéből valók? — kérdem.

Néhány pillanatra átnézek a Jancsi bohóchoz és Schmidt elvtárhoz. A cirkuszdirektor éppen jelenésre siet. Indulok vissza a hömpölygő emberárban.

Most megyek el az egykori Varieté Színház előtt. Lehunyom a szememet és megremeg a szívem. Ismét tizennyolc esztendősnak érzem magamat. Szinte hallok a nótát:

„Jaj, az urak milyen rosszak, jaj, de pirul az arcom“.

Illés István

A magyar filmművészet reneszansza

A markó-utcai járásbíróóság épületében levő „filmközpontban” most nagy élénk és intenzív munka folyik. Átszervezték az egész magyar filmszakmát, kezdve a filmtermelés bonyolult kérdéseitől a filmek forgalomba való hozataláig. Nehéz, emberfeletti munka volt az egész filmszakmát egy táborba hozni, egy kézbe összpontosítani. De ami a burzsoá világban még gondolatban sem volt lehetséges, azt a proletár-állam erélye és fegyelmzettsége napok alatt megcsinálta. *Paulik* Béla politikai megbízott-nak és munkatársainak éjjel-nappali munkájába került, míg ezt a nagy művet összehozták. Ma együtt van már az egész szakma, amely így egyesült erővel fogja a filmkultúrát szolgálni, hogy az a néptömegek igazi és olcsó szórakoztatása legyen. . .

A központ élén mint ismeretes *Paulik* Béla elvtárs politikai megbízott áll, akinek titkársjai *Forró* Pál dr. az ismert nevű író és dramaturg, továbbá *Damó* Oszkár hirdapíró. A filmszakma eddigi főbb vezetői a következő osztályokat vezetik: *Korda* Sándor a filmtermelési osztályt, *Roboz* Imre a gazdasági osztályt, *Radó* István a szocializálási osztályt, *Várnai* István a propaganda osztályt, *Ágotay* Béla a pedagógiai osztályt, *Vajda* László és *Balogh* Béla a művészeti ügyeket, a felvételi üzemenstályt *Balogh* Béláné és *Bátori* Béla, a szcenikai osztályt *Márkus* László, a műszaki osztályt pedig *Farkas* Jenő József. A többi osztályok élén is a legkiválóbb szakférfiak állnak.

* * *

A filmszakma dramaturgjai, rendezői és írói a minap ülést tartottak, amelyen előterjesztették nagyszabású programjukat. Nagy koncepciójú es agilis munka fog itt rövidesen megindulni, amit láthatunk az alábbi gazdag és világraszóló programmból.

Jókai Mór: Fehér rózsza, Sirkőalbum, *Hall* Caine: A tékozló fiu, *Vajda* László: Antikrisztus, *Márkus* László: Utolsó Cézár, *Gorkij*: Az anya, *Stenhal*: Vörösek és feketék, *Brieux*: A vörös talár, *Dickens*: Twist Oliver, A két város és Karácsonyi ének. Bernhard *Shaw*: Az ördög cimborája.

Zola Emil: Murrai abbé vétke, Nantas.

Bródy Sándor: A baba, Faust orvos. *Gárdonyi* Géza: Fehér Anna.

Eötvös József: A falu jegyzője, *Molnár* Ferenc: Liliom.

Hugo Viktor: A nevető ember, *Mikszáth* Kálmán: Különös házasság, *Kisértetek* Lublón.

Björnson: Über unsere Kraft, *Szemere*: György: Ó.

Gogol: Revizor, *Gábor* Andor: Dollárpapa.

Heltai Jenő: Family Hotel, *Fényes* Samu: Csöppség.

Zsiros István: Grál lovag, *Forró* Pál: A gonosz Ila, Világomlás.

Verne Gyula: Sándor Mátyás, *Sardou*: Fedora, A fekete gyöngy, Theodora, A bozorkány.

Arzúbasev: Szenvedély, *Tolsztoj*: A sötétek hatalma.

Siklósi Iván: A fekete keztyű.

Maupassant: A milliók oltára, *Andersen*: Anya.

Ibsen: Nőgyűlölő, Rosmersholm *Sudermann*: Szodoma vétke.

Gerhardt *Hauptmann*: A takácsok, Hanele menybemenetele.

Knoblauch: Mária nővér. (Ez a darab négyszer ment a Vígyszínházban, azonban a ötödik előadásánál betiltották.)

Wells: Elcsereált élet, Bellamy fantasztikus regénye: Visszapillantás a 2000. évből.

Biró Lajos: Rablólovag, *Kassák* Lajos: Musilló királysága.

Goethe: Faust, *Pakots* József; Az első vesztaszüz, Egy karrier története, A fehér ut.

Guthi: Kormánybiztos, *Léon* Viktor: Tilos a csók.

Quida: Egy pár kis facipő, *Ujhelyi* Nándor: Öfelsége kalapja.

Age *Madelung*: A megbélyegzettek, *Heinrich* *Mann*: Die Armen.

Gutzkow: Die Basis der Pyramiden.

Hatvani Lili: Barcarola, *Dumas*: Francillon.

Szép Ernő és Barta Lajos egy-egy darabban vesznek részt a magyar filmművészet újjászületésében. Filmre hozzák ezenkívül a következő darabokat: „555” (amerikai darab) Se ki, se be (angol), a Cornevillei harangok és a Rip van Winkle.

Ezenkívül igen sok eredeti ötlet és kisebb-nagyobb darab. A filmeket három kategóriába osztották: az első osztályba sorolják az irányfilmeket, amelyek különösen jelenleg aktuálisak, a második osztályba jönnek a tisztán művészi alapon készült filmek, végül pedig jönnek a szórakoztató és tanulságos filmek.

Lajta Andor.

Cseremenyasszony

A Téli kert igazgatósága már régóta tervezi, hogy szakít az intézet eddigi tradícióival, színpadáról száműzi a varieté attrakciókat és csak háromfelvonásos operetteket fog játszani. A színház e hónapi műsora már a régi terv megvalósulását jelenti.

Walter Kollo pompás háromfelvonásosát, a *Cseremenyasszonyt* (*Blitzblaues Blut*) mutatta be szombaton a Téli kert; jó rendezésben, kifogástalan zenekarral és — nagy sikerrel. A libretto zene nélkül kacagtató bohózatként is megállná a helyét. Az operett meséje fordulatos, állandóan érdekfeszítő és bár a szövegírók néha mégis rátévednek a megszokott operett-történet sokat járt mesgyéjére, ügyes beállításal kendőzik a sablont.

A darab meséje arról szól, hogy két régi pajtás Csiby gróf (*Ujvári*) és Csaby gróf (*Stella Gyula*) gyermekeik megkérdezése nélkül elhatározzák azok összeházasítását. Ez ellen a fiatalok persze teljes erőből tiltakoznak, főleg Rosina, Csiby gróf leánya, (*Tisza Karola*), aki egy egyszerű sajtakereskedő fiába (*Simay*) szerelmes. A fiu megtudva a készülő házasságot, névtelen levélben fenyegeti meg a kőszívű apát, hogy leleplezi multjának legsötétebb pontját, törvénytelen gyermekét, ha a házasság tervét nem ejti el. A névtelen levelek azonban épp ellenkező hatást gyakorolnak Csiby grófra, aki most még jobban ragaszkodik a házassághoz, mint azelőtt; a névtelen levelek írójának kinyomozására pedig elhivatja Nick Fantominát (*Antal Erzsi*), a detektívkirálynőt.

Időközben megérkezik Árpád, az ifjabb Csaby gróf is, kinek szintén nincs inyére az erőszakos összeházasítás és ezért hülyének tettei magát, hogy a menyasszonya kiábránduljon belőle. Rosina azonban észreveszi a csalást és szintén cselhez fordul, hogy megismerje vőlegénye igazi énjét. Parasztruhába öltözik és Csiby gróf törvénytelen lányaként toppan be az eljegyzési estélyre. Parázs botrány keletkezik. Csaby gróf felháborodva jelenti ki, hogy ezek után semmi sem lehet az esküvőből. Csiby gróf elájul, mindenki le van sújtva csak Árpád nem, aki beleszeret a — menyasszonyába.

A harmadik felvonásban természetesen kiderülnek az összes félreértések, a fiatalok egymásé lesznek és a jövődombeli sajtakereskedő is megtalálja a boldogságát Prof. Nick Fantomina karjai között.

Ehhez a meséhez irt Walter Kollo, a berliniek *Kálmán* Imréje, pattogó, vidám muzsikát. *A kis szeleburdi, Mozi király, Egyszer volt...* nagyszerű komponistája ezuttal még önmagát is felülmutta. Muzsikája invenciózus, művészi és populáris.

A szereplők egytől-egyig nagyon jók voltak. A két primadonna *Antal Erzsi* és *Tisza Karola* pompásan játszik, jól énekel, ügyesen táncol. *Stella Gyula* a paralitikus gróf kisebb szerepében is elsőrangú alakítást produkált. *Ujvári Károlyt* nemcsak mint színészt, hanem mint rendezőt is megilleti az elismerés. *Simay István* főleg a harmadik felvonás tánctuettjében brillírozott. Nagyon kedves volt még *Somogyi Rózsi* is, akit szeretnénk egyszer már nagyobb szerepben is látni.

Thália-társaság

Rottenbiller-utca 37/b

(a fővárosi körúti díszteremben)

November hó 25-én, pénteken

A testvérek

Első és második felvonásban. Írta Ossi. Fordította Balázs L.

SZEMÉLYEK.

WILHELM	.....	Károly József
BARBARINE	.....	Milly Ilse
FABRICE	.....	Károly József
LEVELNÉRDŐ	.....	Barany István

Egy látogatás

Ötödik és hatodik felvonásban. Írta C. Grand. Fordította Nagy F.

SZEMÉLYEK.

JENS NERGAARD	.....	Károly József
GEEDA, a háziasszony	.....	Ferenc Róza
EMIL REPHOLT, táncos	.....	Károly József
INAS	.....	Dobó Ferenc

A rendőrfőnök jó fiu

Egy felvonás. Írta Carlotta. Fordította Balázs L.

SZEMÉLYEK.

RENDŐRFŐNÖK	.....	Dobó Ferenc
BOY CR	.....	Barany István
PINEZ	.....	Stella Gyula
FLORENCE	.....	Dobó Ferenc
BRELOC	.....	Ferenc Róza
FLOCHÉ	.....	Károly József
GARRIGON	.....	Barany István
LARGENILLE	.....	Barany István
FOLGÓRÓ RENDŐR	.....	Károly József

Becsületének orvosa

Írta Paul Menard. Fordította Lakó György.

SZEMÉLYEK.

ADELUNG, apát	.....	Dobó Ferenc
Dr. WANGROW, ügyvéd	.....	Barany István
Von GRANITZ, kormánytanácsos	.....	Károly József
OLDFATHER, orvos	.....	Dobó Ferenc
LOHM, szobrász	.....	Ferenc Róza
Dr. LEUE, orvos	.....	Stella Gyula
KORCSMÁROS	.....	Károly József
PINCER	.....	Károly József

Kedzete 1/8 órakor, vége 1/11 órakor.

Első felvonás a 10 órai szünet után kezdődik.

Helyárak:

1-2 sor 6 kor	.....	egyenlő 6 — kor
3-5 " 6 "	.....	0.20
6-9 " 6 "	.....	0.15
10-13 " 6 "	.....	0.10
14-17 " 6 "	.....	0.05
18-21 " 6 "	.....	0.02

Előzetes jegy 1, előzetes és utólagos jegy 2 előzetesre jegy 1/2.

Jegyek válthatók, előzetes és utólagos jegy 10-14 óra között a színház igazgatójának irodájában (Rottenbiller-utca 37/b) és az előadás napján a színház kasszájában. A színház igazgatójának irodájában (Rottenbiller-utca 37/b) és az előadás napján a színház kasszájában. A színház igazgatójának irodájában (Rottenbiller-utca 37/b) és az előadás napján a színház kasszájában.

Erwin Tóth vezényel, rendezés Balázs L.

A régi Thália Színház első színlapja

PROLOGUS

A PROLETÁRGYEREKEK SZÍNHÁZÁNAK
FŐLAVATÁSÁRA

Kis gyerekek, csak nézzél szerteszt,
Éretted van itt minden, ami szép.
E cifra hajlék, párnás széksorok,
Biborfüggöny, aranyciráda sok,
Muzsikaszó, édesen ringató,
Akár anyácskád ajkán altató.
Miattad van, tenéked zeng, zenél,
Kis gyerekek, hogy te vidám legyél.
S míg zene hangja zeng, elandalít,
Csillár csillámló fénye elvakít,
A függöny felfut s ami rejtelem
Mesékben élt csak, színes sejtelem,
Valóra vál itt, szép aranymadár,
Szóló szöllő, ezüst tő, kék határ,
Terüljasztal, garaboncás diák,
Kis gyerekek, ez aztán a szép világ.
De van itt más is, jól figyeljete,
Az élet arca nem mindig nevet,
Bus könnyek szántják sokszor és a mult
Gyötörni jár még, az ég is borult,
Ha visszapillant rája néhanap.
Mint kőszá eb, mely orvul inba kap,
Utánunk fut, e bus emlékezés;
Zord hajlékoknak árnya, sorsverés,
Az inség kinja, zord hideg telek,
Idegen, gögös, pávás emberek,
Anyá könnyje, apa arcán a bú,
Aztán a gyilkos, véres háboru.
Kicsiny kenyér, nyűtt cipő, rossz ruha,
Az emlékezés zord, sötét, csunya.
Borítsunk föléd fátylat, tűnjön el,
Előttünk most új élet énekel:
Kapuk tárulnak, kertek nyílnak,
Gyerekek, most virágok nyílnak,
Gyümölcsök érnek, nektek érnek mind,
Lesznek világos, tarka házaink,
Szép kis ruhácskánk tiszta, friss, mosott,
Anyá arcán a gond nem szánt nyomot
És iskolánk lesz kertés, vig, derűs,
Tanító néni játszós, hegedűs,
És hogyha szörzós, jó lesz a diák,
Játszunk majd néki szép komédiát,
Bizony hogy játszunk vigát, nevetőt,
Ravasz kis törpét, óriást, erőst,
Erdők tündéréit, hegyek szellemét.
Életet játszunk és játszunk mesét.
Lesz móka, tánc és ének is vidám,
Minden, amit csak gyermekszív kíván
És mind azért van, játszik, zeng, zenél,
Kis gyerekek, hogy te boldog legyél!

Mihályi Ernő

Az Operaházban állandó és sohasem megoldott probléma a tenorista-kérdés. Egészen különös jelenség, hogy nálunk, ahol annyi kitűnő baritonénekes termelt és terem, valóságos ritkaság a jól képzett, jóhangu tenorista és a nagy tenorszerzők betöltésére évtizedeken át külföldről importált énekeseket kellett szerződtetni. Ritka kivétel csak Környei Béla, kinek visszaszerződtetése valóságos forradalmi tett volt és valóban a forradalomnak kellett elérkeznie ahhoz, hogy a nagyszerű énekest visszahozhassuk Bécs városából.

A jövő nagy magyar tenoristáját most szerződtette az Operaház Dr. Mihályi Ernő személyében, aki a minapi próbaéneklésen frissen csengő hangjával, nagy muzikalitásával és meglepő biztonságával egészen elragadtatta küsszámú, csupa komoly szakértőből álló hallgatóságát. Az Operaház vezetősége a közoktatásügyi népbiztosság színházi szakosztályától nyert felhatalmazás alapján azonnal a színház tagjai sorába szerződtette Mihályit, akivel ilyen módon egygel szaporodott az operaházi doktorok, illetve doktor-operaénekesek száma. Mihályi jogi doktor és ha a jogászi foglalkozást meg is szünteti a Magyar Tanácsköztársaság, nagyon jól meg fog élni a hangjából és zenei tudásából.

A doktori diplomán kívül az új tenoristának a legsokoldalabb képesítése van. Nagyon invenciózus zeneszerző és képzett, erős gyakorlattal rendelkező karmester is, aki régebbi működési helyein felváltva gyakorolta énekesi és dirigensi hivatását. Eddig vidéken működött, sokáig volt Temesvár és Arad közönségének népszerű és ünnepele énekes. A legközelebbi időkben már új működési helyén is fel fog lépni és előreláthatóan igazolni fogja jó hírét, amely megelőzte.

AKOS NŐVÉREK
női ruha és kalapszalom

Állandó modellek,
olcsó árak. Budapest,
V., Falk Miksa-utca 15.

**MÉRŐ JENŐ BUTOR-
GYÁRA.**
Mintatermek. VII., Rózsa-utca 22.

Brillánsokat, gyöngyöket, ezüstöt, használt ékszereket mindenkinél drágábban veez Székely Emil ékszerüzlete, Budapest, Király-u. 51. Teréz-templommal szemben. Címre tessék figyelni. Telefon József 106-53

HAJSZÁLAKAT
végleg, utónyom nélkül villanykezeléssel, arcfoltok, szeplő és szemölcs végleges eltávolítása, archámlasztó. Pattanás, szeplő, fehéritőkrém és puder. Diszkrét vidéki szétküldés. Tanítványok felvételnek. **Buchholz Nővérek** „Rosalie” kozmetikaintézete Budapest, Király-u. 51, I. 9.

**S A
SZÍNHÁZI ÉLET
TELEFONSZÁMAI:**

Szerkesztőség:
József 120-96.
Kiadóhivatal:
József 121-72.
Jegypénztár:
József 121-73.

Becsületének orvosa

Irta
PAUL MONGRÉ.
Fordította
LUKÁCS GYÖRGY (Folytatás.)

Lohm. Akkor nekünk kell külön szobába menni.

Oldefähr. Fületlenbe? Köszönöm.

Granitz. Lohm, ne fogja fel a "dolgot ilyen tragikusan. Persze nem lenne egészen szabályszerű a dolog, mit gondol ezredes ur?

Oldefähr. Kivételes eset.

Granitz. Vis major. A végzet játéka.

Lohm. Nos, kedves von Granitz ur, ha az ön érzelmeit nem sérti.

Granitz. Drágám, érzelmeink nagyon is melleslegesek, amíg abban a becsületben részesülünk, hogy tartalékos tisztak lehetünk.

Oldefähr. Amíg abban a becsületben van részünk, hogy van becsületünk — haha!

Lohm. Nagyon csodálkozom — ä — hogy egy egykori aktív történet ily hangon beszél — ä — ilyen dolgokról.

Granitz. Ne méltóztassék csodálkozni Lohm, hanem vacsorázzék egész békésen.

HARMADIK JELENET.

Elöbbieik, Wangerow és Adelung. Adelung jön elől, meg van lepve, megáll, visszalépne, de az utána jövő Wangerow betolja a szobába.

Oldefähr. Ne zavartassák magukat, uraim! Tegyenek úgy, mintha itt sem volnánk.

Wangerow. Igazán zavarban vagyunk.

Oldefähr. De kérem . . .

Wangerow. Szobáink fütetlenek és így azt hittük . . .

Oldefähr. Ez a mi esetünk is.

Wangerow. Nem tételeztük fel . . .

Oldefähr. A mi hibánk. Mi jöttünk önök után.

Wangerow. De kérem . . .

Oldefähr. Tudakozódnunk kellett volna . . .

Ha kívánják, hogy távozzunk . . .

Wangerow. Szó sincs róla; ne zavartassák magukat.

Oldefähr. A szálloda szűk helyiségei . . .

Lohm. Lehetne — ä — talán közbül spanyolfalat állítani.

Wangerow. Kérem, ne fáradjanak, ugysem maradunk sokáig (előbbi helyükre ülnek).

Oldefähr. Megengedik, hogy Lohm sörfőző urat bemutassam?

Lohm. Lehetne — ä — (rosszkedvűen feláll.) Lohm.

Wangerow. Wangerow dr.

Adelung. Adelung.

Wangerow. (szünet után). Mi még várunk egy urat, Freisleben bárót.

Oldefähr. Ó, nagyon jól ismerem. (Szünet. *Oldefähr* Granitz-cal suttog. *Wangerow* *Adelung*gal.)

Lohm. (kocintásra odataritva poharát). Ezredes ur!

Oldefähr. Prost, Lohm. (Szünet. *Oldefähr* intésére *Wangerow* vele pár lépést hátramegy,

suttognak, vállukat vonogatják, közben *Adelung*ot nézik. Ujabb szünet után *Granitz* feláll, biztos léptekkel *Adelung* asztalához megy, ez szintén feláll. *Lohm* elképed.

Granitz. Építész ur — ez a különös találkozás — megengedi, hogy a szokás ellenére egy személyes megjegyzést tegyek? (Mint hogy *Adelung* némán igent int.) Mielőtt mi — hm — egymással szemben állnánk, azt szeretném önnek megmondani, hogy én — hm — modern ember létemre, nem hiszek bűnben és bűnhődésben, hogy vannak oly bonyodalmak, helyzetek, ahol az egyik belenyul a másik szférájába, anélkül, hogy — hm — úgy értem — hm — hogy a dolgok úgy fejlődnek saját meglepetésünkre és . . .

Adelung. (még mindig nagyon komolyan, de nem mereven). Köszönöm, kormánytanácsos ur és nagyon szeretném, ha én is ily tárgyilagosan tudnék itélni oly dolgok felett, melyek — az embert személyesen — oly közelről érik. (*Granitz*, miután semmi sem következik, meghajtja magát és visszatér helyére. *Wangerow* *Adelung* asztalához megy, szemrehányóan, fejcsóválva nézi. Kis vártatva *Adelung* feláll, *Granitz*hoz megy, az ugyancsak feláll. *Lohm* egyre jobban elképed.)

Adelung. Engedje meg kormánytanácsos ur, hogy még egy megjegyzést tegyek. Én is modern ember vagyok, azaz elvetem a hagyományos morált, ahol ellentmond a magasabb emberiségnek, Szeretném, hogy így fogja fel, ha hosszas önbírálat után azt mondom: megbántottam önt, de nem vétettem ön ellen.

Granitz. Teljesen értem önt építész ur és részemről nincs rá okom, hogy lelkiismerete nyugalmát megzavarjam (minihogy *Adelung* megbántva vissza akar lépni) nem, nem építész ur, ne keresse szavaiban a legkisebb iróniát sem.

Lohm. (halkan *Oldefähr*hez.) Nem értem — ä! Azért vagyunk itt, hogy bókokat cseréljünk?

Adelung. Ez esetben persze meglepően enyhén fogja fel a dolgokat.

Granitz. Oly ember, aki vizsgálja a maga életét, nem juthat más felfogásra.

Adelung. Hiszek önnek és bizonyos vagyok benne, hogy a következményeket ugyanilyen készséggel viselte volna. (Meghajtja magát, helyére megy).

Granitz. (halkan *Oldefähr*nek). Nem tágit. Átkozott fickó!

Lohm. (halkan). von *Granitz* kormánytanácsos ur, nem értem önt.

Wangerow. (halkan *Adelung*hoz). Kellemetlenül merev fráter vagy!

Adelung. (halkan). Meg kell őriznem álláspontomat.

Wangerow. Vigye el az ördög az álláspontodat! Viseld magad most okosan, vagy lemondok a megbízatásomról. (Szünet.)

Oldefähr. (hangosan). Uralm, mint hogy a közvetlenül érdekelték meggyőződtek arról, hogy egyik sem tartja a másikat személyesen kisebb értékűnek és mint hogy már ezt az éjjelt ebben a szűk helyiségben kell eltöltenünk, azt tanácslom, alakítsunk egy asztalt

Megengedik, hogy a régi germánok erkölcsre emlékeztessék önöket, akik párviadalok előtt étellel-itallal vendégelték meg egymást, sőt össze is csokolódtak, össze is ölelkeztek. Ha erre nem is kerül a sor, azért mégis csak szabad emberek vagyunk és nézhetünk egymás szemébe, ha egy végzettsavarodás — amint Granitz barátom mondta — ellenfelekké tesz is. Beleegyeznek?

Wangerow. Helyes a beszéd, ezredes ur. (Hallkan Adelunghoz). És most menj!

Lohm. Hallatlan! (Csenget a pincérnek.)

Oldefähr. Építész ur, kérem önt. Különbelen elsőrangú tapintatlanság vádjának szolgált ki.

Adelung. Legyen, ha a kormánytanácsos ur ...

Granitz. Ó, bizonyára. Köszönöm! Köszönöm!

Lohm (mialatt megalakul az új társaság). Végtelenül sajnálom — ä — hogy lovagias ügyben — ä — melyet ily felfogással — ä — ilyen módon — ä — fognak fel — meg kell tagadnom hozzájárulásomat. (Adelung és Wangerownak). Persze — teljességgel távol áll tőlem — hogy az önök társaságát, mint olyat — ä — csak hogy ebben az esetben nem egyeztethető össze a helyzet komolyságával, hogy más, mint üzleti összeköttetés — ä — az ellenféllel — ä — pardon! (Oldefähr és Granitznak.) És az önök szabad, hogy ne mondjam — ä — frivol felfogásáról — ä — kötelességemnek tartom a becsületbiróságot értesíteni. Adieu (El).

Oldefähr. Granitz, most tűnik fel a kék iv. Evvel, hál'isten végeztet volna.

Granitz. Besugó! Végül még kiszül, hogy párbajunk nem is érvényes!

Adelung. Elvben, ha formailag nem is ...

Wangerow. No hagyj abba, csak nem fogsz vele a kifogástalanság pálmájáért versengeni? Ki volt tulajdonképen ez az ur?

Granitz. Sörfőző és az X. herceg tulajdonát képező Y. számú gyalogezred tartalékos hadnagya. Kompromittáló ismeretség, melyért voltaképen bocsánatot kell kérnem, de nem tudtam más segédet felhajtani.

Oldefähr. Be kell hát érnem velem.

Adelung. Ugy látszik minket is cserben hágy segédünk Freisleiten báró. Az volt a szándéka, hogy már este itt lesz.

Wangerow. Ez ugy-e az egyetlen szálloda a környéken?

Granitz. Itt a rokonlélek csak egymásra lelnek.

Oldefähr. Az istenfáját hisz ez rimlik!

Wangerow. Kormánytanácsos ur már rég ismeretes arról, hogy mesés verselő.

Granitz. Nagyon kedves. Oly adomány, mely sajnos csak mellékesen teremhet virágokat.

Oldefähr. Granitz, mondja csak el még egyszer azt a görög verset.

Granitz. Ugyan kérem, azt a semmiséget! ...

Wangerow. Nagyon érdekelné von Granitz ur.

Oldefähr. Várjon csak, talán el tudom mondani magamtól is. „Kétszer örül nőnek férfit, közben csak a mérgit érzi: hogyha testét neki adja és ha a lelkét kiadja.“

Wangerow. Fényes! Mit szólsz hozzá Adelung? Adelung. Remélem senkit sem sérték meg, ha a verset kitünőnek, tartalmát frivolnak tartom.

Wangerow. Ja, ja, te romantikus vagy. Te még azt hiszed, hogy egy nővel el lehet élni időtlen időkhig.

Adelung. Hiszem, hogy két ember, aki összetartozik, együtt is maradhat örökké.

Granitz. Ebben föltétlenül igazat adok önnek. Építész ur.

Oldefähr. És min látni azt, hogy két ember összetartozik?

Wangerow. Nos hát azon, hogy együtt maradnak.

Oldefähr. Így hát előbb össze kell állniok.

Granitz. Meg kell próbálniok! Minden csak kísérlet.

Adelung. Nem gondolja, hogy az embernek érzése, egy belső hang megmondja, hogy egy másik lénnyel összetartozik?

Granitz. Istenem! Az a belső hang annyi mindenfélét mond.

Adelung. A belső hang sohasem téved.

Granitz. És miről ismerhető fel, ha szabad kérdenem, ez a belső hang?

Wangerow. Arról, — hogy nem téved.

Adelung. Alfréd te már az ember szájában csavarod el a szót.

Wangerow. Azért vagyok ügyvéd.

Granitz. Tehát annyiban marad, hogy hát ki kell próbálni.

Wangerow. A kísérlet a természettudományok anyja, mondaná Leue, a gyógyférfiu.

Oldefähr. Igen, hol marad Leue? Végre is az orvos (Adelungra néz) ugyszólván, bizonyos fokig nélkülözhetetlen.

Wangerow. És hol marad Freisleben?

Oldefähr. Bizonyára ismét megtalálta lelke nőjét és majd reggel hatkor vonul be, az utolsó pillanatban, üveges szemmel és halovány homlokkal.

Adelung. Ezek boldog emberek; az élvezésben érzéketlenek, semmi sem marad meg bennük, semmi sem okoz nekik kételyt és nyugtalanságot.

Granitz. Ön talán nagyon is komolyan veszi az életet, építész ur.

Adelung. Talán.

Wangerow. Neri, ez így van, feltétlenül így van. Megengedi, hogy — tekintettel a különös körülményekre — az ön egészségére igyam, von Granitz ur?

Granitz. Az önére.

Oldefähr. Prost! Élünk, építész ur!

Wangerow (suttogva). Te, Bruno, „igazán élünk“? (Általános kocintás, csak Granitz és Adelung érik be azzal, hogy röviden egymás szemébe néznek). Bizony, Adelung barátom tulkomolyan veszi az életet.

Granitz. Lássá, az egész csak tantalusszal való üzérkedés, mondja valahol Schoppenhauer. És senki se akarjon derék fickó lenni, aki erőnek erejével szinarannyal fizet.

Oldefähr. Csalók között csalni kell.

Wangerow. Tökéletesen az én filozófiám, kormánytanács ur.

Granitz. Nemde, ügyvéd ur? Itt vannak például az asszonyok; az embernek, ha köztűlök egyet meghódít, úgy kell tennie, mintha csak most kezdene élni, és ha aztán elküldi, úgy kell tennie, mintha száz halált halna; ez hozzátartozik a szerelem összességéhez, de igazában nem kell, hogy olyan mélyen érintsen bennünket.

Adelung. Ez a férfi álláspontja. De a szegény nők!

Granitz. Szegények! Rémületesen szegények!

Adelung. A nő szerelme örök.

Wangerow. Ha tudniillik nem lenne örök, akkor hát nem volt az igazi szerelem.

Granitz. Tudja-e mely országban örök a nő szerelme?

Wangerow. Ahol kötelező védőoltás van a váltóláz ellen.

Granitz. És ahol négyszögletű karikákat készítenek fából kovácsolt vasból.

Oldefähr (énekel). Az asszony ingatag! Csalfa és hűtelen . . .

Adelung. Önnek szomorú tapasztalatai lehetnek.

Granitz. És ezt ön kérdi tőlem?!

Wangerow. Bruno, ezt remekül adad.

Adelung. Bocsánat, azt akarom mondani . . .

Granitz. Oly tapasztalatokat szereztem, melyek bizonyára nagyon csábítók, ha mások is megakarják utánam szerezni. Prosit dr. Wangerow!

Wangerow. Prosit von Granitz ur!

Oldefähr. Prosit uraim! (Általános kocintás.)

Granitz. Ön olyan komoly, építész ur!

Oldefähr! Közben csak a mérgit érzi.

Wangerow. Barátom hyperaesthesiában szenved, életunt — bizalmatlan a jövővel szemben.

Granitz. Jövő! Honnan tudjuk, hogy van-e jövőnk?

Oldefähr. De van jövődöbelink!

Granitz. Ilyeténképen már inkább jogosult a bizalmatlanság.

Wangerow. Csak a múlt az ami biztos.

Adelung. „Vesd el magadtól, hogy el ne vesítsed“.

Granitz (leköteleződén). Ez Hebel-től van, nemde építész ur?

Oldefähr. Nem gondolja, Adelung ur, hogy Granitz barátom, mint királyi kormánytanácsos előírásellenesen művelt?

Granitz. Derék ezredesünknek az a rögeszméje, hogy engem szellemem gyanus bősége miatt még kibillentenek.

Oldefähr. Az most már bizonyos, szellemmel vagy anélkül. Frivol felfogás — ä — tudatom a becsületbíróssággal — ä —

Granitz. Lohm a formális álláspontot képviseli, derekasan és lelkesedéssel.

Oldefähr. Edes istenkém! Hát mi másért lelkesednék egy serföző?

Wangerow (gunyosan). Mig számunkra nem alaki ügy, hanem szívügy.

Granitz. Szívügy! O ja!

Adelung. Önnek nem az kormánytanácsos ur?

Granitz. Nagyon megvetne, ha azt mondanám, hogy nem?

Oldefähr. Itt tilos a megvetés, a fenébe is!

Itt nagybecsültetik általában és keresztben. (Kacsintanak.)

Adelung. Nem vetjük meg azt a férfit, akivel golyót váltunk.

Granitz. Nagyon igaz.

Adelung. Különbön szégyelnünk kellene magunkat, ha tőle ezt a baráti szolgálatot elfogadnók.

Granitz. Baráti szolgálat? Hm! Hm!

Adelung. Baráti szolgálatnak nevezem, ha valaki nekem alkalmat ad arra, hogy becsületben haljak meg.

Granitz. Én részemről jobb szeretek élni — hm — becsületben élni.

Oldefähr. Ugyan kérem, mirevaló ilyen szomorú gondolatokat táplálni Adelung ur! Meghalni! Az ön korában! Hány követ kell még önnek építésre felhasználni!

Adelung. Talán elhasználtam már mindet.

Granitz. Akkor szedje széjjel őket és építsen utat. Mindenben lehet eligazodni.

Adelung. Mindenben?

Granitz Mindenben. Ön talán hiszi ezeket a szép regényfrázisokat mint: gyógyíthatlan, engesztelhetlen, visszahozhatlan?

Wangerow. Tous passe! Tous lasse! Tout s'efface.

Oldefähr. Mert minden, ami létrejön — nem, nem jól van így.

Adelung. Uraim, önök nagyon biznak az ember alkalmazkodási képességében. És ön különösen, kormánytanácsos ur, ön ugyátszik nem azok közül való, akikben egy-egy élmény túlmélyre hatna.

Granitz. Nem. Isten bizony nem. Vastag a bőröm. Fájdalmat okozni önmagamnak, oly fájdalmat okozni, hogy mindjárt kétségbeessem az élet felett, — ezt még senki és semmi sem tudta nálam elérni.

Adelung. Még senki.

Granitz. Még senki. Még senki. Igazán, még senki, építész ur. És látja ezért olyan könnyű nekem, hogy olyan szép lélekfélém van — nem haragszom, megértek, megbocsátok mindent és megvizsgálódom és oly szelid vagyok, mint egy angyal.

Oldefähr. Granitz — angyal! Ez még nem tűnt fel nekem soha.

Granitz. Mert szárnyaim láthatatlanok. De holnap látni fogja — abban az esetben — ha az édes angyalkák lelkemet rózsaszínű felhőn viszik a mennybe fel. Gondoljon akkor reám!

Adelung. Az én lelkemért hadd civakodjanak az ördögök!

Wangerow. Szabad nekem azt a diszkrét kérdést kockáztatnom, hogy a szóban forgó hölgy vajjon melyik párton lesz-e — mennyország vagy pokol?

Granitz. Sem egyik, sem a másik párton — hanem megmarad a középen. Hiszen a világ olyan szép!

Oldefähr. Mily csodaszép az isten földje és rajta lenni ó, be jó!

Adelung. Wangerow, most már másodszor mondom neked, hogy gazfickó vagy!

Wangerow. Tuss! Az urak tanuim.

Oldefähr. Mi ezt talán egy csapásra intézhetnök el, ha még marad valami kis munició.
Granitz. (Wangerowhoz) Kész örömet engedem át önnek az elsőseget.

Wangerow. Csak ön után, kormánytanácsos ur!

NEGYEDIK JELENET.

Dr. Leue jön.

Oldefähr. Jó estét!

Leue. Talán inkább jó reggelt! Éjfél már rég elmúlt.

Granitz. Azt hittük már nem is jön el.

Leue. Mihez foghattak volna nálam nélkül?

Wangerow. Egy csöppet sincs meglepve doktor?

Leue. Tán a fegyverszünet miatt burgundi és schlossbergi aszu mellett? Ó, legkevésbé sem. Azért a morálban nem esik kár.

Adelung. És az orvos ugys is a felek között áll.

Leue. Ó köztözi össze mindakét felet.

Wangerow. Leue, ezt nem érdemeltük meg. Gondoljon a helyzet komolyságára!

Leue. Hol van a többi ur?

Oldefähr. Freislebent még várjuk és Lohm felháborodva távozott a helyiségből, mert mi ó-germán szokás szerint . . .

Leue. Tulok! Ez a sörfőző oly feszes, mint egy csap.

Oldefähr. Olyan feszes, mint a baltérdem.

Leue. Ez tán consultatio? De azért éjjeli taksát kell fizetni.

Granitz. Potya bort ihatik érte.

Leue. Milyen bort mértek az urak? Én Pomery & Grénóra szavazok.

Granitz. Magam is.

Adelung. Én Monopolra.

Granitz. Építész, ez a maga balvégzete. Ajánlom, mondjon le minden Monopol-igényről.

Wangerow. Haha! Ez kiismeri magát! (Pezsgőt rendelnek; úgy helyezkednek el, hogy Granitz Adelung mellé kerül.

Adelung. Hát önnek sohasem voltak Monopol-igényei, von Granitz ur?

Granitz. Nekem? Soha. És látja, hogy okosan tettem, különben most én sültém volna fel.

Adelung. És így talán én sültém fel?

Granitz. Ezt még be kell várnia. Talán szerencsésebb lesz, mint én.

Adelung. Ha le kell mondanom arról az igényről, melyet ön gondolt, kormánytanácsos ur, akkor inkább lemondok mindenről.

Wangerow. Miről akarsz lemondani? Az életedről?

Granitz. És ebben én legyek önnek segítségére? De ekkor állja is ki szó nélkül.

Oldefähr. Nem bánom, kiállom.

Leue. — Mondá a pék leánya.

Granitz. Maga a Raffael Fornarináját gondolja.

Wangerow. Raffael — 1 — Raffael? Persze zaidó!

Leue. Hagyja már békében a Lohmhoz címzett tulokot Wangerow. Az most az igazak államát alussza.

Oldefähr. És holnap beárul a becsületbiróságnál.

Granitz. És ha agyonlőttük egymást — az nem lesz majd érvényes.

Leue. Hát akkor még egyszer agyon fogjátok egymást löni.

Wangerow. Hogy kétszer állithasson ki hatott bizonyítványt, maga telhetetlen gömböc?

Leue. Uraim, attól még nem lesz zsiros a leves, ha az embernek tizenegy élő gyereke van.

Oldefähr. Ember! Hiszen maga úgy hazudik, mint a félhivatalos! Tizenegy gyerek!

Wangerow. Mióta házas?

Leue. Tizennégy esztendeje.

Oldefähr. Akkor nem vág össze.

Leue. Három meghalt.

Wangerow. Hogy történhetett ez önnel, orvos létére?

Leue. Az, hogy három meghalt?

Wangerow. Nem, hogy vannak tizenegyen.

Leue. Az apósom lelkész.

Wangerow. Így már érthető.

Granitz. Lássá építész, ennek van Monopolja.

Oldefähr. Nekem is, de szívesen lemondok róla.

Wangerow. Ilyen az élet. Akinek lehetne, annak nem kell és —

Granitz. És ahol a dolgok állása szerint teljesen, de tökéletesen ki van zárva —

Adelung. De miről beszélnek?

Granitz. A Monopolról, építész.

Adelung. Ti valamennyien káromoljátok a nőt, — mert nem ismeritek.

Granitz. No hallja, ezt a legjobb akarattal sem merném állítani, öt év óta vagyok házas.

Adelung. Azelőtt, akinek érző lelke van, a nő egy pillanat alatt megnyilatkozik, mások örökké sötétben botorkálnak.

Oldefähr. Eljen a nő!

Granitz. A meg nem értett nő!

Leue. A nagyon is megértett nő! Ismerik Virchow meghatározását az asszonyról? Nem, nem mondom el, különben az építész ur megöl.

Granitz. Előbb rajtam a sor, doktor!

Adelung. (felkacag). Nem, von Granitz ur, őnt nem ölöm meg.

Granitz. De miért nem?

Adelung. Inkább öljön ön meg engem, mert nem érdemes ezt az átkozott kotyvalékot kikanalazni.

Granitz. Hát ki kívánja ezt öntől? Annyit vesz a tányérjára, amennyi jól esik és a tálat aztán tovább adja. Lássá, az élet egy Table d'hôte, mindenkinek van elődje és utódja és ha csupa jól nevelt ember ült ott, mindenki hozzájut a maga részéhez. Némelyik borravalót ad, hogy őt szolgálják ki először, ön köti magát, hogy utolsó legyen; csupa merő előítélet. Az első darab nem ér semmit; a maradék sem; a hozzáértők a középre ülnek.

Ön bizonyára felháborodik léhaságomon . . . ?

Adelung. Istenem, hiszen talán igaza van.

Granitz. Adott esetben igen. Itt van például az én esetem. Es ha elfogadja baráti taná-

csomat: adja hamar tovább a tálat! Megengedi, hogy egészségére igyak Adelung ur? O germán szokás szerint, mint kitűnő ezredesünk mondta.

Adelung. Az önére, von Granitz ur. És akarom önnek vallani, az ön jóakarata — ideges krízisben vagyok, mint talán észrevette — átmeneti hangulat, vedlési láz.

Granitz. O értem kedves építész.

Adelung. Ez ugy lever, ezek a kétélyek... oly keveset tud az ember, a multjáról, a jellemeről...

Granitz. Tant mieux pour vous!

Adelung. És ha a jövőre gondol, a határtalan jövőre!

Granitz. Az ön hibája.

Adelung. Lelki közösségre! Egybe olvadásra! Mély megbonthatlan egyesülésre!

Granitz. Ó maga legholdvilágosabb romantikus! Ugy látszik, hogy nagyon szerelmes.

Adelung. Hogy érti ezt?

Granitz. Hogy ennyire vak. Tanulmányozta már az én — hm — az ön kedvesét, hogy alkalmas-e az önnel való egyesülésére? El akarja venni?

Adelung. Igen, azaz — akarom is, nem is — egyáltalában semmit sem akarok már.

Granitz. Csak vegye el — ha erre kerül a sor. De előre megmondom, gondoljon rám; legkésőbb — mondjuk három év múlva — ott tart ahol én ma.

Adelung. Különös számítás.

Granitz. A lehető legegyszerűbb alapon nyugszik. Először is a jellem változhatatlan, az ember holnap azt teszi, amit ma tesz, csak a körülmények változnak. Másodsor, minél idősebb egy asszony, annál gyorsabban kell élményein áttenni, hogy az egész tucat kiteljék. Velem kibirta öt esztendeig — sokat mondok, ha önnek három évet adok.]

Adelung. No, ezt a csapást nem szeretném megérni.

Granitz. Hígyje el, nem hal bele az ember. Nézzon rám, nagyon tönkre vagyok téve?

Adelung. Nem, ön persze nem.

Granitz. Tudom, mit akar mondani. Én nem vagyok tönkre téve, én tettem tönkre öt. Kit? Ha szabad kérdenem? Hát Daisy — pardon — oly borzasztóan tönkretettnek látszik?

Adelung. Ez nem a nő külsején látszik meg. Ez a lelkét rága.

Granitz. Nem, édes barátom, hanem az ajkát. Feleségem ön előtt a meggyötört asszonyt adta, mert ez önre hatott — először romantikus részvét, aztán szerelem. Ah építész, én ismerem a nőket — legalább ezt az egyet ismerem. És ön meg fogja ismerni.

Adelung. Csak ellen tudnék mondani önnek! De oly ideges vagyok. —

Granitz. Vannak még idegei. Öt évvel ezelőtt nekem is voltak — három év múlva önnek se lesznek.

Leue. Idegek! Ki nek vannak idegek? Idegek nincsenek!

Oldefähr. Prost, építész ur.

Adelung. Egészségére. (Halkan Wangerowhoz.)

Alfréd, nagyon le vagyok törve. Ez a Granitz valódi sátán.

Wangerow. De kiismeri magát. Szopd le magad pezsgővel. Akkor jobb lesz.

Oldefähr. Prosit Leue. Tizenegy élő gyereke éljen!

Leue. Tőlem élnek. Maga ugy sem ad hozzá semmit.

Oldefähr. Mit? Tartásdíjat akar tőlem venni törvényt gyermekeiért? Wangerow, ön lesz az ügyvédem.

Wangerow. Kérek előleget, de gyorsan.

Adelung. Alfréd, kompromitálsz engem.

Oldefähr. Látja, ilyen emberrel ivott ön brudert.

Adelung. A bor leleplezi ezt a szép lelket.

Granitz. És feltűkередik a bestia.

Oldefähr. Burgundi bikavérrel ivott barátjával brudert.

Leue. Könnyebb egy disznót szappanos farkánál fogva huzni, mint egy ügyvédet az igazsághoz kötni.

Oldefähr. Bikavérbruderség! Maga burgundi bikavérbrudert ivott.

Wangerow. Valamennyien burgundi bikavérbrudert akarunk inni.

Granitz. Burg... Vigye el az ördög Oldefähr! Hogy állhat elő ilyen hosszú és súlyos szavakkal, mikor már ennyire be vagyunk rugva.

Oldefähr. Burgundibikavérbruder! Én még kitudom mondani.

Adelung. Bikavérnek csorgó csepje csillanjon meg a kehelybe.

Granitz. Bravo! Oldefähr, ezt mondja utána.

Oldefähr. Csorgó cseppje — csörgő csapja.

Granitz. Gyorsabban, gyorsabban — már nem érünk rá.

Wangerow. A doktor már karbolba mártogatja rongyait.

Leue. Karbol! Piha! A sektnek is karbol ize van (kiönt egy palackot a padlóra.)

Granitz. Igyunk kognacot, mert már közel a reggel.

Adelung. Riad a reggel rőt ragyogással.

Oldefähr. Rőt ragya — rőt ragyás reggel — rotyogó rőt reggel. —

Wangerow. Beszéd gyakorlatokat végez, ezredes?

Leue. Ó, tizenegy élő gyermekem! Szivem vérével akarom őket táplálni!

Oldefähr. Bikavérrel. — Szólni akarok.

Adelung. Silentium! Oldefähr ezredes beszélni akar.

Oldefähr. Bárha itt bikavérbruderok...

Granitz. Szívbeli bikavérbruderok...

Oldefähr. Ülünk együtt még sem érezte senki magát hivatva és indítatva, hogy megemlékezzék arról...

Wangerow. Kit a kegyetlen végzet e körtől távol tart...

Oldefähr. Aki pedig tulajdonképeni oka...

Wangerow. Elegendő oka...

Granitz. Az elegendő ok törvényének négy-szeres gyökere.

Oldefähr. Silentium! Akinek köszönhetjük, hogy itt bikavérbruderok...

Adelung. Burgundibikavérbruderok. . .
Leue. Karholt iszogatunk.

Oldefähr. És azért azt kiáltom!
Adelung. Eljen ő?

Oldefähr. Akinek ezt a burgundibikavérbruderséget köszönhetjük, von Granitz Daisy asszony . . .

Granitz. Jövendőbeli Adelung Daisy . . .

Oldefähr. Eljen! Eljen! Eljen!

Granitz. (Adelung nyakába borul.) Barátom és utódom . . .

Adelung. Pajtásom! Testvérem!

Granitz. Ócsém! Pajtikám! Hogy köszönjem meg neked . . .

Oldefähr (Wangerowhoz.) Előleget akar nyomorult?

Wangerow. Bruder! Adj előleget és megszerzem neked az őrnagyi pléhgallért . . .

Leue. Tizenegy élő gyerek karbolban . . .

Granitz. Te megváltottál ettől a nőtől . . . dobbal és sípbal, köszönöm ezt neked . . .

Adelung. Tönkretetted őt . . .

Granitz. Lelket con — col — corrupáltam.

Adelung. Nem értetted őt meg. — Uram ön nem barátom többé . . .

Granitz. Köszönöm neked — dicsőítétek őt harsonákkal! Ezért agyonlőlek pajtikám!

Oldefähr. Semmi agyonlövés — bikavérbruderség — és germánzokás. —

Wangerow. A párbaj uraim, a büntető törvény szempontjából — a német birodalmi — ki ad előleget?

Granitz. Le foglak lőni, elcsábitottad a feleségemet, ócsém, ócsikém, hogy köszönhetem ezt meg neked?

Adelung. Nem értetted meg őt — lelke az enyém!

Granitz. Kérem, kérem, csak tessék parancsolni, lélek és test, tout compris.

Leue. Lélek? Ki beszél lélekről? Nincs lélek!

Granitz. Elcsábitottad a feleségemet, feleségül kell vened őt . . .

Wangerow. Házasságtörés, 172-ik paragrafus . . .

Granitz. El kell vened, vagy lelőlek . . .

Adelung. Feleségül is akarom venni és te velünk maradsz, testvér . . .

Granitz. Köszönöm.

Oldefähr. Ki akar elvenni, kit?

Granitz. Nem akarja, de muszáj . . .

Adelung. Nem muszáj! nem akarok! Ki meri jegyesemet szidalmazni! Rögjön lelvőm! A legtisztább, a legédesebb teremtés . . . (a tiszta nő . . . nem érdemlitek meg . . . nem érdemlitek meg . . . hogy megcsókoljátok szoknyája szélét . . .

Granitz. Szoknyája szélét . . . haha . . . gyönyörű lábak . . . áttört harisnyák . . . és ha a szoknyája suhog . . .

Adelung. Ki mer egy tiszta nőt szidalmazni.

Granitz. Szoknyája ugy suhog, suhogó seiyem . . . testvér, én mondom van izlésed.)

Leue. Tiszta nő! Nincsen tiszta nő!

Adelung. Te gazember! Házasságtörő! Két tönk számára nincs hely e földön! Vagy te, vagy én! (Kinn már pitymallik; a korcsmáros megjelenik az ajtóban.)

Wangerow. Hat óra!

Oldefähr. Pincér! Menyköbe! Pincér!
Leue. Befogni! Gyorsan! Két Landauerba!
(Korcsmáros suttag Wangerowval.)

„DIDO” krém, rózsá, fehér estélyi puder 3 színben. Eau de Cologne „Dido“ a legideálisabb arcápoló szer.

ÖZÁK EGYZSER . . .

HASZNÁLJON

GI-GI CRÉMET

ARCCRÉM KÉSZITÉS;
PUDER GI-GI KOZMETIKAI
MŰSORPÓR) LABORATORIUM
VIKENTÉSI Ú. 30. TELEFON: 136

BRAUNNÉ

blous, pongyola és japon különlegességek mélyen lecsábitott árak mellett. V., Honvéd-utca 38. Vigszínházzal szemben

NEMZETI (ROYAL) KABARÉ VII, Erzsébet-körút 31. Tel. Józsa. 121-68

Minden este 7 órákor, Vasár- és ünnepnap 1/2 3 órákor a szcenziós új műsorral

Virágh Jenő vendégfellépéssel
IRTAM EGY DRÁMÁT!
Békeffy László tréfája

TÖRVÉNY NEVÉBEN Szöke Szakáll aktuális tréfája	NEM AKAROK ANYÓST LÁTNI Tréfa írta: Szöke Szakáll
--	--

HÁZI KONCERT Békeffy László tréfája	CIGÁA-RETAA! Bűtött írta: Pártos Jenő
---	--

Virágh Jenő Solti Hermin, Papp János, Salamon Béla, Zöldi Márton, Forgács Jenő, Sándor Stefi, Máté Sándor, Gyenis Ede, Dezsőffy László és Bárdi Irén Pártos Jenő és Morvai Bőske, Arányi József, Gombóc Vilma, Kardos József és az összes színházi és varieté-atraktorok fellépője.

Finom arcbrőrt
nyer, ha

EUFEMIA

arc krém
használ.

Wangerow. Uraim, csak egy kocsink van, mert a másikat Lohm . . .

Granitz. Fényes! Lohm akart kivinni a vesztőhelyre . . .

Oldefähr. Becsületbiróság — a léha fel-fogás. —

Adelung. Hol marad Freisleben? (Háziszolga két levelet hoz: egyet Adelungnak, egyet Wangerownak.)

Granitz. Akkor hát valamennyiünknek egy kocsiban kell mennünk — jer, édes öcsém, —

Adelung. Vagy te, vagy én! Kettőnk számára nincs hely e világon!

Oldefähr. De egy fiakkérben van?

Leue. De öten vagyunk!

Oldefähr. Magának a bakra kell ülnie, doktor, maga a legkevéssbé fontos itt!

Granitz. Előre! Mire várunk még?

Leue. Freislebenre!

Wangerow. Freisleben nem jön. Itt a levele, azt írja: „Kedves Wangerow! Sajnos, közbejött akadályok — üzleti akadályok — mire e sorokat olvassa, utban vagyok Nizza felé. Persze nem egyedül. Magyarázat következik. Csodálatos nő, (selyem applikáció.) Mindnyájan ismeritek. Még egyet: hadd oda, hogy a párbaj vérontás nélkül menjen végbe. Megvannak az okaim erre a világos figyelmeztetésre. Remélhetőleg meg fog érteni. Az ön Freislebenje.“

Adelung. (elolvasta levelét, egyszerre harány kacajban tör ki.)

Granitz. Öcsikém! Mi ütött hozzád?

Leue. Karbolt! Nekem karbol kell! (Egy pezsgős palackot dug kabátja zsebébe.)

Adelung. Hűtlen lett hozzám!

Granitz. Nem, hozzám!

Adelung. Nem, hozzám! Testvér hol az a három év, amit ígértél nekem? Ide hallgass (olvass:) „Tévedés volt, szívem káprázata; most érzem csak, mikor először szeretek igazán.“

Leue. A tiszta nő! Még vannak tiszta nők!

Adelung. „Te nem lehetsz már nekem semmim — én sem neked. Lelkem ahhoz a férfihoz repes, akihez öröktől fogva tartozott.“

Granitz. Oldefähr! A lélek már megint fölszáll!

Adelung. „Bocsáss meg, hogy ezt a fájdalmat kell nekem okoznom! Nemeskedjék szerelmed lemondó barátságá. Nem tehetek mást. Felejtse el a te Daisydet.“

Oldefähr. Granitz, ez nekem oly ismerősen hangzik.

Granitz. Bizonyosan sokszorosította — öcsikém fogadd őszinte részvételemet. Te sem értted meg őt!

Adelung. De ez a Freisleben! ez a Freisleben testvér!

Granitz. Nos, öcsikém, agyonlőjjelek?

Adelung. Nem, nekem élnem kell!

Granitz. Mért, ha szabad kérdenem?!

Adelung. Bosszut kell állnom a házasságtörőn!

Granitz. Hisz ez az én dolgom! Hiszen én vagyok a férje! Először téged lölek agyon, aztán a harmadikat . . .

Oldefähr. (énekel). A harmadik, a harmadik.

Wangerow. Duobus duellantibus tertius gaudet

Leue. Kinek állítsam most ki a halotti bizonyítványt?

Adelung. Te nem értted őt meg, én nem értettem meg. Hát ki értette meg igazában?

Wangerow. Freisleben értette meg igazában.

Leue. Virchow értette meg igazában. De nem mondok semmit. Szánom tizenegy élő gyermekemet.

Adelung. Sic transit gloria mundi.

Wangerow. Transitó áru volt.

Granitz. De sajnos nem volt lepecsételve.

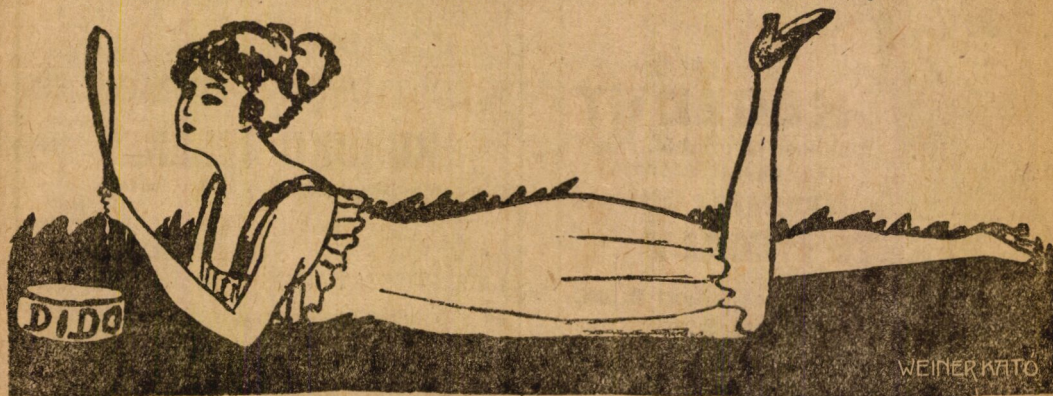
Wangerow. Sajnos utközben felnyitották.

Oldefähr. Előre testvérkéim . . . testvérkéim mennünk kell . . . Gyerekek lehet nektek fegyvert adni a kezetekbe? Nem csináltak bajt? Kocsis előre!

Leue. Fel Krétába!

Granitz (erre a melodiára: Én vagyok a jó Menelaos) Fel! A becsület szólít! Becsület szólít! Becsület szólít! (Falrengető lárma közt el. Egy pillanat múlva kijön a háziszolga egy dobozzal. A korcsmáros a kocsit utánkiállt:) Uraim a pisztolyok, a pisztolyok! Függöny.

Természetes rózsaszínű arcbőrt nyer,

ha „DIDO“ rózsaszínű krémet használ

Szerkesztői üzenetek

(E rovatban készséggel adunk felvilágosítást 5 színházi vonatkozású kérdésre. Kéziratokat, rajzokat nem adunk vissza és azok megőrzésére nem vállalkozunk.)

Sch., Szentendre. Címe: Erzsébet-körút 26. — H. Ella. 1. Rákóczi-ut 21. 2. Belizár című szomorujátékot adták, ezt megelőzte Vörösmarty prólogusa, az Árpád ébredése. 3. Rudolf-tér 1. — S. László. Ebben a korban még korai az ügy iránt érdeklődni. Legalább 3 évig kell várnia. — A rajongó. 1. Nem közölte velünk. 2. Azonos. 3. Jónás Dezső, máv. titkár. 4. Egyelőre ő sem tudja. 5. Nincs kizárva. — Bob herceg. 1. Váci-utca 34. 2. Fentebb. 3. Jelzéssel válaszolunk. 4. 1889 március 12-én született Temesvárott. — L-rajongó. Címár megmondja. — B. S. Kispeszt. Ótöle kell kérdezni. — Vigszínház. 1. Korai kérdés. 2. Nem. 3. 1918 május 8-án volt az esküvője. 4. Már sokszor megirtuk, hogy elvált asszony. 5. Egyelőre az utóbbi a terve. — Gisschen. Május 11-én lesz az esküvőjük. — Vidéki műkedvelők. A falu rossza premiéréje 1875 január 15-én volt. A 100-ik előadását 1886 febr. 13-án érte meg. Operai átdolgozásban 1896 március 20-án adták először. — Régi olvasó. 1. 2. Jövő hónapban megírjuk. 3. 4. Nem őriztük meg a rólok szóló híradást. — Sz. E. imádó, Szatmár. A színház igazgatósága így találta helyesnek. — G-né-rajongó. 1. A kérdezett művésznő 1881 februárban született. 2. Egyelőre

nincs kitűzve. 3. Csak névrokonok. 4. Rudolf-tér 5. 5. Egy sincs! — Adatgyűjtő. Azt tetszik kérdezni, hogy Fánecy Lajosról mely lapok közöltek életrajzi adatokat? lme a felelet. Koszoru, 1:64 1—9., Vasárnapi Ujság 1862—52, 1887—39 és 646. oldalon. — Honművész 1836 II. 501., Estike 1855—15. (Sz. V. jegy alatt). Dr. Váli Béla: Színészettörténete című könyve 413. oldalán, — Bayer: Nemzeti Játékszín Története című könyve, II. kötet első bekezdés és a 231. oldalán, az „Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képen” című munka III. kötet 339. oldalán, — Szinnye József: Magyar Irók Életrajzaiban is és végül Szigligeti Magyar Színészek Életrajzi című kis könyvében is talál megemlékezést. Arcképe megvan a Vasárnapi Ujság 1862—52. számában. Reméljük, ez csak elég?

Gizike. Mezőtúr. 1. 1882-ben született, nő, Kopenhága. 2. Király Színház. — Bakfisok. 1. Igen, de csak a jövő szezonban fog fellépni. 2. Berlin, Projections A. G. „Union.” 3. Rákóczi-ut 51. 4. 1901 szeptember 10-én született. 5. 1891 március 31-én született Kisvárdán. — Szeretem a művészeket. 1. Vigszínház. 2. Rákóczi-tér 16. 3. Astrafilm, Kossuth Lajos-u. 11-13. — Kikindai baba. Igen. — Érdeklődő, 19. 1. A Színházi Élet régebbi számaiból kikeresheti. 2. Igen. 3. A kiadóhivatal megmondja. — Babérkoszoru. 1. Lea. 2. Delli Emma volt Trilby, Fenyvesi Svengali. 3. Nem. — A. Margit. A Zeneakadémia titkáránál kell jelentkezni. — Régi hű olvasó. Patti eredeti neve Schlupatti, anyja hőstenor volt, anyja híres énekesnő. 2. A régi rómaiaknál Roscius volt a leg-

Berlini kozmetikai infézet, József-körút 43. Telefon: József 49-51. Tanítványok felvételnek. Hajszálakat, szepplőt szemölcsöt, mítessert eltávolít villanygal. Archámiasztás

AKAR ÖN HEGEDÜLNI?

Kitűnő hangu

HEGEDÜT

habos jávorfából, vonóval együtt kapható:

Hangszer Otthon

FEKETE MIHÁLY

mesternél,

Budapest, VIII., József-körút 9. sz.
Hangszerek, grammofonok legnagyobb választékban

NEMZETI (Royal) ORFEUM

VII, ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TEL. JÓZS. 121-68

Minden este 3/4 órákor

csütörtök, vasár- és ünnepnap d. u. 1/4 órákor előadás

Világ proletárjai egyesüljétek!

Zenés jelenet, írta: Zerkovitz Béla.

BEPPPO

operett

SIDI LUCIE GAND URBANIS

K. SOLTI HERMIN és VIRÁG JENŐ

ROKOKO JELENET

előadják: Kovács Lill és Kertész Erzsi

PAPP JÁNOS

SÁNDOR STEFI Dr. ERDELYI GÉZA
LIESZKOVSZKY ARANKA GOMBÓCZ VILMA

és a pompás áprilisi műsor összes attrakciói

Budapest, Koronaherceg-
utca 10. IV., Calvin-tér

ELSNER

női divat nagyáruháza

Fióközetek: Rákóczi-ut
32., II., Buda, Fő-utca 52

Kinek
van
használt
hang-
lemeze?

Régi vagy törött hang-
lemezeket, míg az
anyaghiány tart, leg-
magasabb áron vesz

W Á G N E R

HANGSZERNAGYÁRUHÁZA

a világhírt „FAVORITE“ hanglemezyár főraktára

BUDAPEST, VIII., József-körut 15.

Óvás! Figyeljen a „WÁGNER“ névre, hogy máshoz
be ne tévedjen!

Beszélőgépek 1500 koronálg!

Árjegyzék ingyen!

nagyobb fizetésű színész, fellépését 1000 dénárral fizették. — *Sappho*. 1. Corvin-nál. 2. Royal-szálló. 3. 29 éves. 4. Az utóbbi. 5. Eltálatta.

Sz. Camilla. 1. Verdi József atya falusi molnár volt. 18 éves korában adták elő első művét, a „Nabukadnozor“ c. dalművét a milanoi Scalaban. 2. Hebbel Frigyes 1813 március 18-án született Wesselburenben, Holsteinban. A Judith című drámáját 14 nap alatt írta — fogadásból. Egyéb munkája: Magellone, Mária Magdolna, Moloch. 1846 május 26-án nőül vette Enghaus Krisztina kopenhágai udvari színésznőt. Később ezeket a drámákat írta: Herodes és Marianna, Julia, Der Rubin, Agnes Bernauerin stb. — *Paulay*. 1. Rudolf-tér 5. 3. Baross-u. 8. Andrásy-ut 89. — *E. Jenőné*. Ugy tudjuk, hogy a jövő hónapban lesz az esküvőjük. — *Aranyhaju Böske*. Flittner Rózsi első fellépte a Király Színházban volt 1915 március 13-án a Nádme cimszerepében, Énektanulmányait a Zeneakadémián végezte és Drezdában folytatta Orgeni asszony vezetése mellett. — *Kis kíváncsi*. 1. Dr. Torday Ottó 1893 január 15-én Budapesten született; iskoláit az evangélikus gimnáziumban végezte; az érettségét az egyetemen tette le. Szerény Zoltánnál tanult mint magánövendék. Első szerződése Komjáthy János kassai szinigazgatóhoz kötötte, akinél első fellépte 1914 febr. 20-án volt Herczeg Ferenc „Dolovai nábob leánya“ című vígjátékában, Tarján Gida szerepében, másodszer pedig Bíró Lajos „Rablólóvag“-jában, a cimszerepben mutatkozott be. A mozgósításkor mint önkéntes vonult be, harcolt az orosz és francia fronton. 2. Címe: Temesvár, Színház.

Színházi betűrejtvény.

Korányi

Bókay

Tauffer

Rejtvényünk megfejtői között három díjat sorolunk ki:

I. díj: Egy magyar író színműve. (E héten Garamszeghy: „Hung Yü“ című színművét sorsoljuk ki.)

II. díj: Egy művészi arckép. (E héten Dömötör Ilona fényképét sorsoljuk ki.)

III. díj: Egy kotta.

A *Színházi Élet* 14. számában közölt képrejtvény helyes megfejtése: Nyári zivatar. Megfejtették 143-an.

Bíró Lajos: „Francia négyes“ című könyvét Demjén Károly, Vörösmarty-u. 58/b., a kottát Hentaller Ildikó Baross-tér 3 és Bayer Gizi fényképét Trebitsch Janka Szabadság-tér 6 nyerte meg.

Rajzolásból, festészetből, ruha, modell és kézimunka tervezésekből órákat adok. Iparművészeti iskolába előkészítek.

Kováts Eugénia asszony, Budapest, III, Lajos-u. 31

Kettő korona

egy finom pipere szappan. ha

CARBONIN

segélyével háziszappanból otthon főzél! Másfél kilogramm pipere

szappanhoz elegendő Carbonin és illatosító 7 korona — Kapható mindenütt.

Főraktár: **Honvéd drogéria**

Budapest, I., Attila-köret 2. sz. és **TÖRÖK J.** gyógytára, VI, Király u. 12.

Hajszálakat végleg eltávolít **Bach Manci** kozmetikai intézete. Mindennemű szépséghibák kezelése, szelpléltávolítás, ráncok kisimítása, arcgőzölés és arcmassázs junyos bérletben. Budapest, VII., Almássy-utca 3. szám.

KÁROLYI KÁVÉNÁZ

RÁKÓCZI-UT 74.

36-ik Rác Laci világhírt cigány-primás muzsikál. Tulajdonos **VIDA PÉTER.**

LOHR MÁRIA (Kronfus) Budapest, VIII., Baross-utca 85. Legrégibb fővárosi gyógykezelő és kelmekező.

Fiókok: II, Fő-utca 27, IV., Eskü-ut 6. és Kecskeméti-u. 14 VI., Andrásy-ut 16, Teréz-köret 39 és Teréz-köret 24a, V., Harmad-ut. 4, VIII., József-köret 2.

DIDO kréme, puder, parfume

Debreceni jogászok

megbízható jegyzetekért, tankönyvekért, szigorlatokra, alapvizsgálatokra való előkészítésért csak

dr. Szafai Ernő

jogi szemináriumához Debrecembe fordulnak.

TÖRÖK RÓZSA

arckenőcs, csodás hatású keleti arcápoló. Szépeknek kincs, tisztátalan arcuknak nélkülözhetetlen. Nappalra zsirtalan, éjjelre zsiros minőségben. Ára 12 K. Kapható: Rác Gy. János kozmetikai laboratóriumában, Kiskunhalas 77.

Nyomatott Thália műintézet kő- és könyvnyomda rt.-nál Budapest V., Csáky-u. 12—14.

Fedák Sári

az Operaház előtt

Revész és Bíró felv.

*Bajor Gizi a Nemzeti-színház tagja
szavala Millenoumi Emléknél*

Revue